

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

**Kleuteronderwijs in de rand (3)
Kleinere klasjes blijven een utopie**

FiguranDten

**Radio- en tv-stem Geert Segers
'Ik zoek het beeld niet op,
ik hoef niet echt bekend te zijn'**

**15 jaar Vlabinvest levert
283 woningen op**

**De moeizame reddingsoperatie
van het sanatorium in Tombeek**

**Plateau van Moorsel
blijft groene buffer tussen
Brussel en Leuven**

Marc Platel:

‘Coherente Vlaamse visie op de rand ontbreekt’

‘Vlaanderen heeft geen visie op de toekomst van Brussel, noch op het Nederlandstalige karakter van de rand.’ Die boodschap geeft journalist en publicist Marc Platel mee in een toelichting bij een boek van zijn hand dat in september l.l. verscheen.

TEKST Johan Cuppens

Al 35 jaar woont hij in de faciliteitengemeente Kraainem (na eerst een verblijf in Brussel) en dus heeft Gentenaar Platel recht van spreken. Beroepshalve heeft de gewezen BRT/VRT-journalist decennialang het reilen en zeilen van de Belgische binnenlandse politiek op de voet gevolgd én aan de lijve ondervonden hoe het moeizame samenlevingsproces tussen Vlamingen en Franstaligen niet alleen in de rand maar ook in Brussel evolueerde. Onder de titel *Brussel is ook van ons. Een Vlaamse Randbewoner getuigt* (uitgegeven door het Davidsfonds) schetst Platel een erg realistisch beeld van die ontwikkelingen.

‘Dansaert-Vlamingen’

Naar eigen zeggen is hij ‘niet moedeloos’, maar stemt het hem wel bitter dat de Franstaligen gemaakte afspraken niet nakomen en dat veel Vlamingen zich weinig gelegen laten liggen aan Brussel en de rand. Meer bepaald stoort hij zich aan wat hij de ‘Dansaert-Vlamingen’ noemt, een volgens hem kleine groep welgestelde intellectuelen uit de hoofdstad of elders die zich lyrisch uitlaten over het kosmopolitisme van Brussel maar intussen doof en blind zijn voor de verdrukking van de kleine Vlaming in Brussel of de positie van de Vlamingen in de rand waar dezen in botsing komen met Franstaligen die zich niets aantrekken van (taal-)afspraken die decennia geleden werden gemaakt en die verankerd liggen in wetten en/of de grondwet. ‘Je kunt voor of tegen de taalgrens en de taalgebieden zijn, maar ze bestaan en ze zijn democratisch tot stand gekomen. Dus moeten ze door iedereen worden gerespecteerd. De Franstaligen verstaan het echter zo niet. Ze gaan nog altijd uit van het hopeloos verouderde idee dat het gebruik van de talen in België vrij is’, aldus jurist Platel.

Het hek van de dam

De stellingen van Platel hebben het voordeel van de duidelijkheid en zijn gestoeld op jaren ervaring. Zijn gram geldt echter niet alleen arrogante Franstaligen of meegaande Dansaert-Vlamingen, maar ook, en breder, de lamledige Vlaamse politici die ‘niet van Brussel houden en geen visie hebben op de faciliteitengemeenten of de rand’. Volgens hem is er aan ronkende beleidsverklaringen of nota’s geen gebrek, maar ontbreekt een coherente visie. De omzendbrieven van Vlaams minister Leo Peeters uit 1997 – ‘tien jaar geleden!’ – over het taalgebruik in de faciliteitengemeenten gaven volgens hem de juiste richting aan, maar kwamen hopeloos te laat. ‘Als zo’n maatregel vijftientig jaar eerder was gekomen, had die het toen al aan de gang zijnde en moeilijk omkeerbare verfransingsproces misschien binnen de perken kunnen houden.’ Maar Platel is realistisch genoeg om te erkennen dat je het huidige internationaliseringproces in Brussel en de rand en de daarmee gepaard gaande verfransing en verengelsing niet meer kunt tegenhouden. Hij wijst daarbij naar het gegeven dat in Kraainem maar liefst 80 verschillende

nationaliteiten wonen en dat van de 13.000 inwoners er 3500 geen Belg zijn. Maar van een aanhechting van die almaar internationaler wordende faciliteitengemeenten bij het internationale Brussel - waarvoor sommigen pleiten - kan volgens hem geen sprake zijn, want dan is het hek helemaal van de dam en worden vervolgens gemeenten als Tervuren en Kortenberg, waar ook veel buitenlanders wonen, geannexeerd.

Blok aan het been

Het boek van Marc Platel telt weliswaar slechts 103 bladzijden, maar zit boordevol historische duiding en stellingnames bij een cruciaal thema in de geschiedenis van de Vlaamse Beweging. Voor Platel zouden de Vlamingen er goed aan doen ‘eens en voor altijd duidelijk te maken wat ze met Brussel willen. Als ze de hoofdstad willen opgeven - wat ik dom zou vinden - moeten ze dat zeggen en kan de discussie worden gesloten. Anders moet Vlaanderen meer inspanningen doen voor Brussel en het niet langer als een blok aan het been beschouwen. Maar daarvoor is een visie nodig; op Brussel én op de Vlaamse rand rond Brussel! □

Bruxelles nous appartient aussi

‘La Flandre n’a pas de vision sur l’avenir de Bruxelles, ni sur le caractère néerlandophone du Vlaamse rand’, selon l’ancien journaliste de la VRT Marc Platel. Il vient de publier l’ouvrage *Brussel is ook van ons. Een Vlaamse Randbewoner getuigt* (Trad. Bruxelles nous appartient aussi. Un habitant flamand du Vlaamse rand témoigne). Il y exprime son mécontentement à propos du petit groupe d’intellectuels flamands aisés (les ‘Flamands de Dansaert’) qui sont sourds et aveugles face à l’oppression du petit Flamand de Bruxelles ou à la position des Flamands dans le Vlaamse rand. Platel estime que les francophones devraient enfin comprendre que les régions linguistiques dans ce pays sont le résultat d’un processus démocratique et qu’elles doivent donc être respectées par tous. Platel estime aussi qu’il est grand temps que les hommes politiques flamands expliquent une fois pour toutes clairement ce qu’ils veulent faire de Bruxelles. Selon lui, il serait stupide de renoncer à la capitale.

04

© FC

© FC

10

© KM

'Binnenlucht
in scholen is
niet gezond'

Floris' kijk op de leuke kant van de rand

inhoud

november 2007 | nr. 10

04 Plateau van Moorsel blijft groene buffer tussen Brussel en Leuven

Het plateau van Moorsel, dat gekenmerkt wordt door zijn weidse vergezichten, grote percelen landbouwgrond en oude boskernen, beslaat een groot deel van de open ruimte tussen Brussel en Leuven. Om de sterke verstedelijkingsdruk uit Brussel en Leuven tegen te gaan, heeft de Vlaamse regering vier landinrichtingsprojecten op stapel staan om deze open ruimte in zijn oorspronkelijke staat te behouden.

08 Kleuteronderwijs in de rand (3)

De Werkgroep Kleuterscholen Vlaanderen is niet onder de indruk van de maatregelen van minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke om vanaf dit jaar voor kleinere klasjes te zorgen. Volgens de directies van enkele kleuterscholen in de rand zijn die nieuwe maatregelen nauwelijks meer dan een druppel op een hete plaat.

10 FiguranDten

Bijna iedereen kent de stem van Geert Segers, het weze van de radioprogramma's die hij presenteerde of van het populaire televisieprogramma *Man Bijt Hond* waaraan hij al 10 jaar meewerkt. Sinds

september presenteert de man uit Overijse voor Radio 1 het programma *De nacht van Radio 1*.

12 15 jaar Vlabinvest levert 283 woningen op

22 De moeizame reddingsoperatie van het sanatorium in Tombeek

In september was het voormalig sanatorium Joseph Lemaire in Tombeek precies 70 jaar oud. Er zijn tal van plannen geweest om het verloederde gebouw een nieuwe bestemming te geven, maar die werden uiteindelijk allemaal afgeblazen. Nu wil een Nederlandse projectontwikkelaar er een residentieel wooncomplex van maken, een voorstel dat niet door iedereen op gejuich wordt onthaald.

26 Vier seizoenen natuur in de rand (10)

en ook nog ...

- 06 Van Asse tot Zaventem
- 24 Zonder omwegen
- 25 Van huizen en tuinen
- 28 RestauranDt
- 30 Tussen hemel en aarde
- 32 Gemengde gevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 176.000 exemplaren ten behoeve van de bewoners van de Vlaamse rand rond Brussel en is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofredactie** Henry Coenjaarts | **Eindredactie en coördinatie** Marjan Van Hecke | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Patrick De Spiegelaere, Filip Claessens en Kris Mouchaers | **Illustratie** Floris De Smedt | **Druk** A. De Cuyper-Robberecht, Zele | **Redactieadres** Witherendreef 1, 3090 Jezus-eik/Overijse, tel 02-767 57 89, fax 02-767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | Randuit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Plateau van Moorsel blijft groene buffer tussen Brussel en Leuven

De Vlaamse regering trekt in totaal 6 miljoen euro uit voor de realisatie van vier projecten om de leefbaarheid te verhogen van het zogenaamd plateau van Moorsel, een gebied dat tussen Brussel en Leuven ligt en een groot deel van de open ruimte tussen beide steden beslaat. Kenmerkend voor het plateau zijn de uitgestrekte landbouwgronden, de weidse vergezichten, oude bossen en de kleinschalige en fraaie dorpskernen. De sterke verstedelijkingsdruk zorgt echter voor tal van problemen die de leefbaarheid bedreigen zoals schade aan het milieu en de verkeersonveiligheid. Er werden vier projecten geselecteerd om hieraan iets te doen en de open ruimte te herwaarderen.

TEKST Luc Vanheerentals | FOTO Filip Claessens

Al in 1999 gaf de regering de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) opdracht om een voorstudie te maken voor een landinrichtingsproject voor deze regio. Oorspronkelijk was sprake van een project voor het Brabants plateau dat een twaalfstal gemeenten omvat. Vorig jaar werd echter gekozen om zich te beperken tot het plateau van Moorsel, dat zich uitstrekt over Huldenberg, Kortenberg, Bertem, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Zaventem en Tervuren. Overeenkomstig de nieuwe Vlaamse

werkwijze op het vlak van landinrichting, waarin vraaggestuurd werken centraal staat, voerde de Vlaamse Landmaatschappij voorafgaandelijk uitgebreid overleg met alle betrokken partijen.

‘In het voorjaar van 2006 hebben we naast de 7 betrokken gemeentebesturen ook aan 6 provinciale diensten, 7 Vlaamse overheidsdiensten en het Regionaal Landschap Dijleland gevraagd om nu eens te zeggen wat zij vooral gerealiseerd willen zien. Hieruit hebben we vier projecten geselecteerd die iedereen belangrijk vond. Op basis van die consen-

sus en met het Vlaamse geld dat we krijgen, kunnen we volgend jaar alles planmatig voorbereiden. Als we op korte termijn al iets concreet kunnen aanpakken, zullen we niet nalaten dat te doen, maar zoals de kaarten nu liggen, zullen we pas in 2009-2010 echt starten’, aldus Luc Vander Elst, woordvoerder van de Vlaamse Landmaatschappij.

Netwerk van open ruimtes

Het eerste en ook meest prioritaire project, waarvoor de Vlaamse regering 2 miljoen euro uittrekt, heeft betrekking op het noord-oostelijk deel van de Vlaamse rand rond Brussel met Zaventem als centrale gemeente, een project dat afgestemd moet worden op de plannen die de Vlaamse Administratie Ruimtelijke Planning momenteel uittekent voor de afbakening van het Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel. Er is hierover in eerste instantie ook nog veel overleg gepland met de betrokken gemeentebesturen. ‘Wat wij in deze regio vooral beogen, is het behoud van bestaande open ruimtes en die ecologisch en recreatief met mekaar verbinden, zoals het park van Tervuren, de hippodroom van Sterrebeek en kasteel Ter Meeren in Sterrebeek, zodat in de stadsrand een netwerk van open ruimtes ontstaat’, aldus Vander Elst.

‘Om dergelijke ecologische verbindingen tot stand te brengen, willen we de ecologische en landschappelijke infrastructuur zoals holle wegen, knobbomen en houtkanten verster-

Groene band door Zaventem

'Het openhouden van open ruimtes in onze gemeente en het ecologisch en recreatief met mekaar verbinden van deze gebieden, sluit nauw aan bij de visie die wij hebben geformuleerd in het voorontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan', vindt de Zaventemse burgemeester Francis Vermeiren, verwijzend naar het project 'groene band, ecologisch netwerk'. Zaventem wil met name een groene band doorheen de gemeente realiseren die de grotere open ruimtes (agrarische gebieden) en de grotere groene gebieden (kasteeldomeinen, golfterrein, parken ...) met elkaar verbindt. In totaal gaat het om 18 gebieden (stapstenen) die het gemeentebestuur door allerlei ecologische ingrepen met mekaar wil verbinden.

Een van de stapstenen van het groene netwerk wordt een bebossingsproject aan de Molstraat. In afwijking van een ontwerpplan dat Zaventem reeds ontving van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) wil men bovendien de 77 ha omvattende Nossegemdelle, tussen de Leuvensesteenweg en de woonkernen van Zaventem en Nossegem, als open gebied behouden. Vermeiren is wel van mening dat er meer dan 2 miljoen euro nodig zal zijn om het Vlaamse project voor de hele regio waar te ma-

ken. Het gemeentebestuur sloot al beheersovereenkomsten af met de vzw's Natuurpunt en Econet om natuurgebieden en holle wegen op een ecologisch verantwoorde manier te beheren.

Speculatieve bedoelingen

Ook Luc Caluwaerts van de actiegroep Sterrebeek 2000 is blij met de plannen van de VLM. 'Wij hebben er steeds voor gepleit om de open ruimtes in Sterrebeek te behouden. Voor ons hoeven die terreinen daarom niet steeds een recreatieve functie te krijgen; er moet ook zoveel mogelijk ruimte voor landbouw blijven.' Over het hippodroomproject is Caluwaerts best te spreken, met uitzondering van de woonfunctie die de promotoren hier willen realiseren. Bezorgd is hij evenwel over de toekomst van het kasteel Ter Meeren en zijn omgeving dat onlangs verkocht werd. Hij vreest dat de kopers speculatieve bedoelingen hebben, terwijl Sterrebeek 2000 ook hier de open ruimte graag zou willen behouden. 'Een privaat-publieke aanpak waarbij enkele gebouwen een recreatieve functie krijgen en het park openbaar wordt, zou de beste oplossing voor Ter Meeren zijn', aldus Caluwaerts.

ken. Er wordt ook gedacht aan de aanleg van groenbuffers met mogelijk recreatief medegebruik, en aan meer ruimte voor waterlopen zodat hun bergingscapaciteit verhoogt, aan een groene inkleuring van bedrijventerreinen, alsmede aan versterking van de plaatselijke landbouw. Ook de recreatieve infrastructuur in het gebied zal worden aangepakt door onder meer nieuwe wandel- en fietspaden aan te leggen, de bestaande uit te bouwen en aan te sluiten op culturele en gemeenschapsvoorzieningen en veld- en voetwegen, verduidelijkt Vander Elst.

'We moeten eerst wachten op de lijst van gebieden die de Administratie Ruimtelijke Planning wil openhouden vooraleer we definitief van start kunnen gaan. Zodra er een consensus is over een bepaald gebied willen we er zo snel mogelijk aan beginnen. Dit na jaar ligt de klemtoon nog op overleg en het naast elkaar leggen van de bestaande plannen. We hebben al een eerste schets gemaakt met algemene voorstellen over wat het zou kunnen worden om met de gemeentebesturen, de provincie en de verschillende administraties een eerste gesprek te kunnen aangaan', aldus projectleider Maarten Sper bij de Vlaamse Landmaatschappij.

De groene Voervallei

Het tweede project situeert zich in de groene, recreatieve vallei van de Voer tussen Vossem (Tervuren) en Leuven. Net als het vorige pro-

ject heeft ook dit zowel ecologische als recreatieve aspecten. Zo wil men het fietspad dat langs de Voer loopt op een aantal plaatsen hoger gaan aanleggen waardoor het beter bruikbaar wordt. In de vrijgekomen ruimtes langs de waterloop zal de Voer meer mogelijkheden krijgen tot meanderen wat de waterbergingscapaciteit vergroot, het risico op wateroverlast vermindert en nieuwe kansen biedt voor dieren zoals hamsters, akkervogels e.a. Er komen ook maatregelen ter bestrijding van erosie en ter beperking van het sluipverkeer.

De N253 tussen Leuven en Overijse

Het derde project voorziet flankerende maatregelen in het kader van de plannen om de smalle en kronkelende N253 tussen Leuven en Overijse te verbeteren. 'Het is de bedoeling de weg zo goed mogelijk landschappelijk en ecologisch in te passen met aandacht voor het leven in de dorpskernen waar hij doorheen loopt. De belangrijkste doelstellingen zijn het behoud van het landschappelijk karakter van de weg, het aanleggen van alternatieve lokale fietsroutes, het uitdokteren van een oplossing voor de ecologische barrière die deze weg voor tal van dieren is, het nemen van maatregelen om de erosie tegen te gaan en het versterken van cultuurhistorische elementen langs de weg', aldus Vander Elst.

'De plannen die de Administratie Wegen Vlaams-Brabant opmaakt voor deze weg zijn al grotendeels af, maar in de praktijk is er nog

niets gerealiseerd. We hopen dus dat alsnog rekening zal worden gehouden met onze voorstellen. Er zijn bijvoorbeeld misschien nog mogelijkheden om de fietsroutes veiliger te maken door fietspaden achter de huizen te laten lopen in plaats van langs de weg. We zullen ook pleiten voor het aanleggen van eco-verbindingen onder de weg zoals tunnels als oversteekplaats voor de hamsters die recent in Bertem zijn uitgezet. Om de weg landschappelijk en ecologisch beter in te passen denken we onder meer ook aan een aangepaste beplanting', aldus Vander Elst.

Recreatie en ecologie hand in hand

Het vierde project ten slotte is het streekproject Dijleland, dat werd voorgesteld door Regionaal Landschap Dijleland. Ook hier gaan recreatieve en ecologische doelstellingen hand in hand. Hier is de bedoeling een gebiedsgerichte visie op recreatie te ontwikkelen en anderzijds een praktijkgericht samenwerkingsverband tot stand te brengen met landbouwers, uitbaters van maneges en andere betrokkenen voor het onderhoud van kleine landschapselementen. Er wordt ook gedacht aan maatregelen zoals erfbepantingen om gebouwen mooier in te passen in het gebied, het verbeteren van holle wegen, alsmede de aanleg van wandel- en fietslussen en picknickplaatsen. □

Van Asse tot Zaventem

NIEUWS UIT DE GEMEENTEN

Europees label voor Vlaams-Brabantse tafeldruif

DRUIVENSTREEK De Europese erkenning voor de Vlaams-Brabantse tafeldruif zit in een eindfase. Dat meldt Vic Laureys, voorzitter van de Vlaams-Brabantse provincieraad en gewezen burgemeester van Hoeilaart, op basis van informatie die hij ontving

van Vlaams minister-president Kris Peeters. De erkenning zal normaliter in de loop van 2008 een feit zijn.

Het gaat om de erkenning 'Beschermd Geografisch Aanduiding' (BGA) die begin dit jaar ook de Geraardsbergse mattentaart te beurt viel. De erkenning impliceert dat de Vlaams-Brabantse tafeldruif nog alleen mag worden geproduceerd in de Druivenstreek-gemeenten Huldenberg, Hoeilaart, Overijse, Tervuren en Terhulpen mits het volgen van een productdossier. Het Europees label moet de verkoop van de druiven een duw in de rug geven.

Toenmalig Vlaams minister-president Yves Leterme maakte in maart 2006 de aanvraag tot erkenning over aan de Europese Commissie. Na het beantwoorden van vragen door de vzw De Serredruif en het departement Landbouw en Visserij van het Vlaamse Gewest vond er in mei van dit jaar bilateraal overleg plaats met de Europese Commissie. Binnenkort wordt de registratieaanvraag gepubliceerd in het publicatieblad van de EU gevolgd door een bezwaarprocedure.

Ook de fanfare is cultuur

VLAAMS-BRABANT De provincie Vlaams-Brabant geeft 865.000 euro subsidie voor zogenaamde concrete cultuurparticipatie-initiatieven. 'We geven die ondersteuning aan onder meer muziekverenigingen, amateurtoneelverenigingen en andere sociaal-culturele verenigingen. Zij steunen al jaren op de onbaatzuchtige inzet van heel wat vrijwilligers en zijn het schoolvoorbeeld van laagdrempeligheid en toegankelijkheid', vindt gedeputeerde voor cultuur Tom Troch. 'We willen met de provincie een 'cultuur voor allen'-beleid voeren, waarin iedereen meetelt, ook op het vlak van cultuur. Cultuur moet daarom zo toegankelijk mogelijk worden gemaakt. Ons cultuurbeleid moet verder reiken dan alleen Cultuur met een grote C ondersteunen. Precies daarom willen we samenwerken met de bestaande cultuurverenigingen en organisaties. Naast die noodzakelijke financiële steun verdienen mensen die zich inzetten voor cultuur in de brede zin ook onze uitgesproken waardering.'

TD

© PDS

Nederlands voor ouders

WEMMEL Het Audiovisueel Centrum cvo van Meise, het Huis van het Nederlands en drie Wemmelse basisscholen zijn gestart met een NT2-project 'School en ouders'. Ze bieden ouders praktische lessen Nederlands aan. 'We merken dat de communicatie van de ouders met de scholen niet zo vlot verloopt. Dat heeft veel te maken met het feit dat ze het Nederlands niet voldoende machtig zijn', legt Ria Cauchie, directrice van het Audiovisueel Centrum cvo uit. 'Daarom zijn we gestart met een reeks heel praktische lessen op woensdag. De ouders leren onder meer wat er in de agenda van de kinderen kan staan, wanneer er oudercontact is, wat ze moeten meebrengen naar school, enzovoort.

De leerkracht van het cvo maakt deel uit van het team van de gastschool en krijgt informatie over de activiteiten op school doorgevoerd, die hij/zij op zijn beurt doorgeeft aan de ouders. Op het einde van het schooljaar krijgen de ouders een officieel certificaat en een klein presentje.' De lessen Nederlands worden gegeven in de Mater Dei school, maar ook ouders van leerlingen van de Sint-Jozefschool en de gemeentelijke basisschool zijn er welkom.

TD

Voor meer info over de lessen Nederlands voor ouders, kun je bellen naar 02 269 55 46 of e-mailen naar info@avc.be.

Lagere energierekening

VLAAMS-BRABANT De provincie Vlaams-Brabant organiseert in samenwerking met Dialoog vzw en de gemeentebesturen van onder meer Halle, Grimbergen en Asse een aantal cursussen over energiezuinig bouwen voor particulieren. 'Woningen zijn nog te weinig geïsoleerd', vindt gedeputeerde voor leefmilieu Jean-Pol Olbrechts. 'Huishoudens gebruiken nochtans zowat 30 procent van de totale energie in ons land en zijn dus mee verantwoordelijk voor de te hoge CO₂-uitstoot. Energiezuinig leven begint in een duurzaam gebouwd huis.' In de BouwTeam-cursus energiezuinig

bouwen, krijgen nieuwbouwers of verbouwers nuttige informatie over isolatie, ventilatie, verwarming, zonne-energie en duurzame materialen. Dialoog vzw maakt zich sterk dat het met het BouwTeam-concept mogelijk is om de energierekening met 50 tot 75 procent te drukken.

Wie geïnteresseerd is in een BouwTeam-cursus, kan op 12 en 19 januari 2008 nog terecht in het gemeentehuis van Grimbergen. De deelnameprijs bedraagt 30 euro. Inschrijven kan bij Dialoog vzw via het nummer 016-23 26 49 of bouwteam@dialogo.be.

TD

Schuldbemiddelingsdienst

GRIMBERGEN Het OCMW van Grimbergen wordt almaar vaker geconfronteerd met problemen rond financiële schulden omdat steeds meer mensen worstelen met het beheren van hun budget. Daarom heeft het OCMW een erkenning aangevraagd als schuldbemiddelingsdienst. 'Dat betekent dat we de burgers van Grimbergen efficiënter kunnen bijstaan. Tot nu toe werkten we samen met het Leger des Heils om te onderhandelen met de schuldeisers over afbetalingsplannen. Voortaan kunnen we dat zelf. Twee maatschappelijke assistenten van het Grimbergse OCMW zullen actief zijn op de schuldbemiddelingsdienst.

Ze worden bijgestaan door een advocaat die voor de juridische ondersteuning zorgt', zegt OCMW-voorzitter Patrick Mensalt. Het OCMW van Grimbergen wil als erkende schuldbemiddelingsdienst in de toekomst ook structurele maatregelen nemen om de schuldbemiddelingsproblematiek aan te pakken. 'We denken daarbij in de eerste plaats aan preventie. Schulden voorkomen is minstens even belangrijk als schulden bestrijden', vindt Patrick Mensalt.

TD

Meer informatie over de schuldbemiddelingsdienst van het OCMW krijg je bij de Sociale Dienst (tel. 02-267 15 05).

Carrefour terug naar afzender

TERVUREN Het gemeentebestuur van Tervuren ergert zich net als heel wat andere blauw aan de verspreiding van het Franstalige huis-aan-huis-blad Carrefour in de gemeente. 'Tervuren is een Vlaamse gemeente zonder faciliteiten waar de bestuurstaal het Nederlands is. Door de verspreiding van een blad als Carrefour wordt de indruk gewekt dat je in Tervuren ook in het Frans gemeentelijke informatie krijgt aangeboden en dat onze gemeente tweetalig is. Dat kan natuurlijk niet', zegt schepen van Vlaams Beleid Mario Van Rossum. 'De Carrefour-redactie probeert een aantal gemeentelijke items aan te

grijpen om taalgroepen tegen elkaar op te zetten. De Franstalige burgers worden gedesinformeerd en dat kunnen we niet tolereren.' Vraag is dan wel wat het gemeentebestuur daaraan kan doen. 'We beseffen dat het heel moeilijk is om de verspreiding van het blad op ons grondgebied te stoppen. Daarom proberen we nu de burgers van Tervuren vooral attent te maken op de strategie van een blad als Carrefour en vragen we hen te reageren. We denken eraan om net zoals in Halle onze inwoners te vragen het blad terug te sturen naar afzender, zodat men bij Carrefour beseft dat de Tervurenaren er niet van gediend zijn.'

Oud Nieuws

Een buitenissig man

In een karos bespannen met vijf paarden en één muilezel, zo toerde markies Paul Arconati-Visconti, de kasteelheer van Gaasbeek, van zijn middeleeuwse burcht langs Vlezenbeek via het Rad in Anderlecht en zo verder naar Kuregem tot aan de Grote Markt in Brussel. Steevast stopte hij te Anderlecht in het Rad aan de afspanning die sindsdien 'le Relais d'Arconati' heet. Wie was deze kasteelheer eigenlijk?

Paul Arconati-Visconti werd geboren op 25 oktober 1754 als tweede zoon van Galeazzo Arconati-Visconti die op 3 mei 1747 was gehuwd met Henriette Schockaert, jongste kind van Alexander Louis Schockaert, de tweede graaf van Tirimont, baron van Gaasbeek, heer van Vlezenbeek, Dilbeek, Sint-Martens-Bodegem, Itterbeek, allemaal dorpen in de rand. In zijn jeugd was Paul kapitein geweest in het Oostenrijkse leger en kamerheer van keizerin Maria-Theresia. Als erfgenamen van hun kinderloos overleden tante Brigitte Schockaert (+ 21 april 1796) werden de Arconati's de nieuwe eigenaars van het kasteel van Gaasbeek. Een familieakkoord uit 1796 voorzag dat Gaasbeek vererfde op de tweede zoon Paul Arconati-Visconti.

Paul Arconati-Visconti verbleef meestal in Brussel. Het kasteel in Gaasbeek bewoonde hij in de zomermaanden en tijdens het jachtseizoen. In het republikeinse jaar V (= 1797) werd Paul Arconati voorzitter van de municipale raad van Brussel, en in 1800 werd hij burgemeester van de stad. In 1804 werd hij benoemd tot lid van de Departementale raad van het Dijledepartement (= Brabant).

Paul Arconati was een buitenissig man en had de gewoonte om in Brussel rond te toeren met zijn karos bespannen met zes paarden. In de Hollandse tijd (1814-1830) was zo'n zesspan echter uitsluitend voorbehouden aan het koninklijk hof. Geen nood, Arconati verving gewoon een paard door een muilezel.

Paul Arconati-Visconti stierf op 20 april 1821 en werd begraven op het kerkhof van het Pajotse Gaasbeek. Nabij het koor van de Onze-Lieve-Vrouwekerk prijkt nog altijd zijn opvallend grafmonument. Hij liet zijn goederen na aan zijn neef Giuseppe die samen met zijn vrouw Costanza Trotti van Gaasbeek een toevluchtsoord maakte voor Italiaanse nationalisten.

Jaak Ockeleij

Kleinere klasjes blijven een

De eerste schooldag ligt alweer een poosje achter ons en het schooljaar 2007-2008 begint op kruissnelheid te komen. Hoog tijd dus voor een evaluatie van al die aangekondigde maatregelen in het raam van het Jaar van de Kleuter. Zijn de kleuterklasjes dit jaar inderdaad kleiner en krijgen de kleuterscholen voelbaar meer ondersteuning dan voordien? RandKrant vroeg het aan enkele directeurs van kleuterscholen uit de Vlaamse rand.

TEKST Klaartje Van Rompaey | FOTO Filip Claessens

Nog voor het schooljaar echt van start was gegaan, plaatste Guido Sauwens van de werkgroep Kleuterscholen Vlaanderen al een stevige kanttekening bij de belofte van Vlaams minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke om dit schooljaar meer kleuters in kleinere klasjes te krijgen. Volgens Sauwens zou dat een loze belofte zijn en zou de nieuwe regelgeving nog te veel hiaten bevatten om in de praktijk enig verschil te kunnen maken. De werkgroep Kleuterscholen Vlaanderen vertegenwoordigt de Vlaamse kleuterscholen uit alle netten.

Geen kleinere klasjes

De vrees van de schooldirecties in Vlaanderen lijkt ondertussen gegrond, afgaande op een kleine rondvraag bij schooldirecteurs uit de rand net na de start van het nieuwe schooljaar. 'Als administratief directeur van een autonome kleuterschool en lagere school kan ik u vertellen dat de voorgenomen maatregelen van de minister weinig aan de bestaande toestand zullen veranderen,' zegt Geneviève Ockerman van de Sint-Clemensschool in Hoeilaart. 'De zomerklasjes zijn, zoals elk jaar in onze kleuterschool, bij het begin van het schooljaar nog klein. Maar over enkele maanden moet ik een tweede peuterklasje inrichten. Voor ik mag uitbreiden, moet de huidige peuterklas eerst groeien om overeen te komen met de telling van vorig jaar. De klassen zijn dus zeker niet kleiner; om ze echt te verkleinen moet de minister aan het hele bestaande telsysteem werken en elke kleuter volwaardig laten meetellen.'

Koen Gevers, coördinerend directeur van de scholengemeenschap De Parel in Grimbergen, komt tot dezelfde slotsom wat betreft

de grootte van de kleuterklassen. 'De kleuterklassen zijn op dit ogenblik nog steeds niet kleiner. De lestijdentabellen zijn immers nog altijd dezelfde als 20 jaar geleden. Wij zijn een grote kleuterschool; op een september hadden we 245 kleuters. Om een voltijdse kleuterklas te kunnen inrichten, moeten wij gemiddeld 25 kleuters per klas hebben. Dat is een gemiddelde, want vaak ligt het aantal kleuters zelfs hoger. In de lagere school zitten er doorgaans minder leerlingen per klas! Een aanpassing en minstens een gelijkstelling met de lagere school dringt zich dus echt op. De redenen die vroeger gehanteerd werden om dit verschil te verantwoorden, onder andere de lagere effectieve aanwezigheden in de kleuterschool, zijn niet meer van toepassing. De zomerklasjes kunnen vanaf dit schooljaar inderdaad vroeger worden ingericht, maar voor de hele kleuterschool is dit maar een tijdelijke en een op één leeftijd gerichte verbetering.'

Hetzelfde verhaal krijgen we te horen uit de mond van Veerle Seré, directrice van de Vrije Basisschool Don Bosco in Sint-Pieters-Leeuw. 'Ik wil benadrukken dat ik blij ben met de aandacht die onze minister schenkt aan de problematiek van het kleuteronderwijs. Jammer genoeg zijn de maatregelen slechts druppels op een hete plaat en wijzig er fundamenteel weinig omdat het zo'n versnipperde regelgeving is dat ze in de praktijk moeilijk in te vullen en te realiseren valt. De klasjes zijn niet kleiner geworden, wel zullen ze gaandeweg, vooral naar Pasen toe, meer ondersteund kunnen worden. Maar aan een echte opsplitsing kunnen we niet beginnen en daar hebben we weldoordachte redenen voor. Wij vinden het pedagogisch niet verantwoord om tijdens het schooljaar kleuters te moeten doorschuiven, hetzij naar

een nieuwe juf, hetzij naar een nieuwe klas. Dus streven we ernaar om bij de start van het schooljaar evenwichtige klasjes te organiseren, rekening houdend met een aantal kleuters dat zich daarna nog zal melden. Indien nodig opteren we dan ook liever voor gemengde leeftijdsgroepen, dan voor onevenwichtige klassen naar aantal.'

Een juf voor vijf uur per week?

Kleinere klasjes in het kleuteronderwijs blijven dus vooralsnog een utopie, spijs de optimistische boodschappen van het onderwijskabinet. Veerle Seré verduidelijkt met concrete cijfers de praktische problemen die zich in haar school stellen. 'Met het ontvangen lestijdenpakket op basis van de telling van 1 februari 2007 kon ik net geen vijf volwaardige klassen maken. Ik kwam met name twee lestijden tekort en moest die dus uit de lagere school overhevelen. Zo had ik net genoeg lestijden om te starten met vijf klassen, maar ik kon geen enkele juf zelfs maar één lestijd ondersteuning geven voor de zwakkere kleuters. Alleen de kinderverzorgster, die negen uur per week in onze school staat, helpt de eerste kleuterklas. Dus zijn we op 3 september gestart met een onthaakklas van negen kleuters. Die klas zal met de nu al geregistreerde inschrijvingen tegen Pasen gegroeid zijn tot 21 kleuters. En dan houden we nog geen rekening met de kleuters die zich nog niet gemeld hebben. De eerste kleuterklas telt op dit moment 27 kleuters, de tweede kleuterklas heeft er 26 en we hebben twee derde kleuterklassen met telkens 24 kindjes. Deze maand zal ik met de nieuwe regelgeving vijf lestijden mogen toevoegen omdat ik meerdere instappers heb, maar welk klas moet ik helpen met die vijf uurtjes? Iedere klas wil wel een deel van de koek! En niet onbelangrijk: wie vind ik voor die vijf uurtjes? In januari 2008 zal ik met de nieuwe regelgeving nog eens drie lestijden mogen toevoegen. Maar met die in totaal acht uurtjes kan ik nog steeds niet al mijn grote klassen opsplitsen. Wat ik nu wel kan, is elke klas bijvoorbeeld twee uur ondersteuning geven om zwakke kinderen te begeleiden. Maar dan blijft het nog maar de vraag of ik ondertussen al een kleuterjuf heb gevonden die bereid is om nu te beginnen met vijf uurtjes in afwachting van acht lessen in januari met daarna misschien tegen het einde van het schooljaar een deeltijdse job van bijvoorbeeld 18 uur in het vooruitzicht.'

utopie

De klok rond op school

Minister Vandenbroucke heeft een budget van enkele miljoenen euro's op tafel gelegd voor extra ondersteuning in de kleuterklasjes met veel kansarme en of anderstalige kinderen. En hij heeft ook geld vrijgemaakt om de scholen in staat te stellen een beleid uit te werken om zoveel mogelijk kleuters te bereiken. Maar ook die investeringen maken in de praktijk nauwelijks enig verschil, aldus de schooldirecties. 'De overheid investeert in enkele uurtjes die veel verwachtingen scheppen bij buitenstaanders,' zegt Koen Gevers. 'We zijn een scholengemeenschap met meer dan 1200 leerlingen en voor al die leerlingen krijgen we vier zogenaamde zorg+uren om het scholenbeleid rond kleuterparticipatie uit te werken. We hebben daarnaast recht op een mentor/coach voor drie lessen per week en per school krijgen we 6 uurtjes voor Nederlandse taalstimulering omdat we veel

anderstalige kinderen hebben. Met die grote versnippering van een klein aantal uren vul je die intenties van de overheid niet in en zorg je voor frustraties op de scholen.'

Geneviève Ockerman heeft ook zo haar bedenkingen bij de nieuwe vormen van ondersteuning. 'Wij hebben in onze school geen GOK-uren (Gelijke Onderwijskansen), wel lestijden *rand en taal* om de Franstalige leerlingen beter Nederlands te leren zodat ze mee kunnen in onze Vlaamse scholen. We krijgen acht zorg+uren per week voor een scholengemeenschap van meer dan 2700 kinderen en we moeten deze uren dan nog inrichten voor kinderen die in de kleuterschool af en toe afwezig zijn. Nu, al onze kleuters komen regelmatig naar school. Zelfs als ze ziek zijn, komen ze. We hebben geen spijbelende kleuters, bijna alle ouders werken in het Brusselse en onze opvang zit steeds vol. Sommige kinderen zijn bijna de

klok rond op onze school aanwezig. Ouders extra aanmoedigen om hun kinderen naar school te sturen is bij ons niet aan de orde!'

Extra ondersteuning, geen resultaat

De schooldirecteurs zijn natuurlijk allemaal blij met de extra aandacht die het kleuteronderwijs dit jaar krijgt, maar ze hadden zich de invulling van het Jaar van de Kleuter een beetje anders voorgesteld. 'Meer aandacht voor de kleuters is fantastisch,' zegt Geneviève Ockerman overtuigd, 'maar dat de minister het eens ten gronde aanpakt in plaats van versnipperd hier en daar enkele uurtjes uit te delen. Hij zou beter elke school een vast aantal leerkrachten geven, bijvoorbeeld per 20 kinderen. In plaats van versnipperde en al ingekleurde uren, bepalen wij als school liever zelf waar we ondersteuning kunnen gebruiken. □

FIGURANDTEN

Radio- en tv-stem Geert 'Ik zoek het

Bijna iedereen kent de stem van Geert Segers. Misschien herinner je je die nog van *Opera en belcanto* of van één van de andere Radio 1-programma's die hij gepresenteerd heeft. Wellicht ben je hem ook al tegengekomen als stem van het populaire televisieprogramma *Man Bijt Hond*. En sinds kort houdt Segers je ook gezelschap tijdens slapeloze nachten, want na de recente vernieuwingsoperatie bij Radio 1 verzorgt hij er het nachtprogramma.

TEKST Ines Minten | FOTO Filip Claessens

Indirect is Geert Segers bij de radio terechtgekomen dankzij Gilbert Bécaud. Als student vertaler deed hij mee aan een proef voor omroepers en Jan Schoukens, die op dat moment producer was, liet hem een autobiografie van Gilbert Bécaud vertalen. 'Het origineel bestond uit drie LP's. Ik moest met de vertaling een radio-uitzending in elkaar knutselen.' Het resultaat beviel, want Geert Segers mocht aan de slag als regisseur-omroeper. 'Die job hield toen veel minder in dan nu. Je las berichten, officiële mededelingen, het weerbericht, de waterstanden. Eigenlijk zat je te wachten tot je nog iets mocht voorlezen. Dat stramien is langzaam geëvolueerd naar de presentatie die we vandaag kennen. Nu zijn wij allemaal programmamedewerkers die erg polyvalent ingezet worden. Je kunt op een redactie werken, een programma presenteren, reportages maken ... die variatie is natuurlijk veel uitdagender, veel interessanter én veel leuker om te doen. Ik heb een klein beetje mee aan de

kar getrokken om die evolutie waar te maken en ben blij met hoe de job er vandaag uitziet. Jonge mensen die nu binnenkomen, kunnen veel meer kanten uit.'

Verknocht aan de VRT

Vanaf het eerste ogenblik raakte Geert Segers verknocht aan de VRT. 'Ik zit er nog altijd. En nog altijd heel graag.' Tweeëntwintig jaar lang presenteerde hij *Opera en belcanto*, een van de langst lopende programma's uit de VRT-geschiedenis. 'Frans Van den Broeck was de grote man van dat programma. Hij schreef teksten op mijn lijf. Het prettige daaraan was dat we de stukken niet langer volgens de klassieke formule aankondigden. We gingen wat dieper in op de fragmenten en deden dat met een knipoog – we riepen niet langer vol enthousiasme uit: 'Luister naar Maria Callas! Dit is het van het!' Natuurlijk is Callas het van het. Maar wij vonden het interessanter om de idolatrie wat meer te relativiseren. We bekeken opera met een ironische blik en dat kon het

Radio 1-publiek blijkbaar smaken. We hadden een vaste kern trouwe luisteraars.' Het programma sneuvelde in 2000, toen de zender zijn vorige facelift kreeg.

Aan de kant geschoven

Sinds begin september is Radio 1 nog een keer volledig op zijn kop gezet. Gespecialiseerde programma's maakten plaats voor muziekblokken die afwisseling in genres hoog in het vaandel dragen en de duidings- en cultuurprogramma's kregen een hipper kleedje aangemeten. Zo goed als iedere Radio 1-medewerker kreeg een nieuwe taak. Voor Geert Segers was dat niet anders. 'De nieuwe Radio 1 is nu volop aan het inlopen. Blijkbaar kan een zender niet buiten vernieuwingen. Ik begrijp dat jonge mensen kansen moeten krijgen, dat een medium nu en dan jong bloed nodig heeft. Toch vind ik het erg jammer dat dit ten koste gaat van de 'ervaringsdeskundigen'. Niet alleen ik, maar ook enkele andere medewerkers van mijn

Segers: beeld niet op, ik hoef niet echt bekend te zijn'

generatie zijn zo'n beetje aan de kant geschoven.' In het begin stond Geert Segers een tikje huiverachtig tegenover de nachtpresentatie die hem werd toebedacht. 'De nacht van Radio 1 wordt niet live uitgezonden. De teksten neem ik overdag op in een zogenaamde 'nachtcel', en dat is wennen. Een programma live tot bij de luisteraar brengen is heerlijk; volgens mij is het een van de leukste jobs die er bestaan. Dit is een heel andere manier van werken, maar hoe langer ik het doe, hoe prettiger ik het vind. Je werkt in je eentje aan dat programma, dus je hebt veel vrijheid om het naar je hand te zetten. Je kunt muziek verschuiven naargelang de sfeer, zodat alles goed bij elkaar past. Ik probeer er echt iets van te maken, met korte interventies en niet te veel informatie. Tegelijk hoort de luisteraar toch dat er iemand is die hem 's nachts gezelschap houdt.'

Geef mij maar radio

'Radio is leuk omdat het geen televisie is,' stelt Geert Segers en hij verklaart zich wat nader: 'Je zit in je studio en eigenlijk doe je daar helemaal wat je zelf wil. Er staan niet voortdurend camera's op je gericht. Je kunt aantrekken wat je wil, hoeft er niet op te letten hoe je eruitziet. Een groot voordeel,' lacht hij. 'Radio is ook een intiem gebeuren; gezelschap voor de luisteraar. In vergelijking met televisie zit radio veel eenvoudiger in elkaar en op die eenvoud ben ik enorm gesteld. Geef mij dus maar radio.' Met voorstellen om een tv-programma te presenteren hoeven ze bij Geert Segers dus niet aan te komen? 'Nee bedankt,' lacht hij, maar hij nuanceert onmiddellijk: 'Ik zou me misschien nog wel kunnen vinden in van die Canvastoestanden, zoals quizen bijvoorbeeld. Maar die doet Herman Van Molle al en hij doet dat schitterend. Ik zoek het beeld niet op. Ik hoef niet echt bekend te zijn. Al die poeha die tegenwoordig rond het privé-leven hangt ... aan dat soort informatie hebben de mensen uiteindelijk toch niks. Ik vind het dus goed zoals het is.'

De stem van Man Bijt Hond

Met het medium televisie op zich heeft Geert Segers anders allesbehalve een probleem. Hij is nu aan zijn elfde jaar bezig als 'de stem van *Man Bijt Hond*'. 'Dat vind ik nog altijd fantastisch om te doen. Het is voor mij de uitmijter van de dag. In de voormiddag be-

gin ik aan mijn dagtaak bij Radio 1 en als die erop zit, ga ik naar Woestijnvis. Ik ben daar ondertussen de laatste schakel in het productieproces.' Vroeger viel die eer te beurt aan de motorrijder die de beeldbanden in allerijl naar de vrrt bracht. Nu het volledige programma digitaal verstuurd kan worden, is die taak weggefallen. 'Man Bijt Hond ligt me helemaal,' zegt Geert Segers. 'Het is een pittig programma dat altijd origineel uit de hoek weet te komen.' Bovendien heeft de *Man Bijt Hond*-stem van ironie zijn handelsmerk gemaakt – Geert Segers op en top. Hoe belangrijk is ironie eigenlijk? 'Je moet vooral kunnen relativiseren, de dingen met een knipoog nemen. Ironie helpt je om door het leven te gaan en niet alles te serieus te nemen. Dat is erg belangrijk, zowel op het werk als daarbuiten. Zonder die knipoog wordt het leven een stuk minder leuk!' Aan de andere kant mag je er ook niet mee overdrijven. 'Ironie moet gedoseerd blijven. Daar slagen ze met *Man Bijt Hond* altijd goed in, vind ik. Neem nu de rubriek *Wordt vervolgd* – zo eenvoudig en zo leuk! Soms zit er een vleugje ironie in, maar er wordt nooit met de mensen gelachen. Mensen uitlachen vind ik ook totaal niet kunnen. *Man Bijt Hond* doet dat nooit en daarin schuilt net de kracht van het programma. Voor mijn part mag het nog twintig jaar zo doorgaan.'

Muziek en emoties

Geert Segers is vertaler van opleiding en had al in zijn jeugd een passie voor voordracht en toneelspelen. Het was dus vooral het woord – meer dan de muziek – dat hem in radio aantrok. 'De interesse in muziek was ook aanwezig hoor, maar die is door mijn professionele bezigheden pas in de loop van de jaren uitgediept.' Zodra hij 's ochtends opstaat, zet hij de

radio aan, en ook in de auto staat altijd muziek op. 'Muziek is iets aangenaams en wekt emoties op,' vindt hij. 'Ik koop cd's omdat ze een bepaalde sfeer oproepen. Onlangs heb ik die van Amy Whinehouse en Gabriel Rios gekocht. Prachtig vind ik ze, allebei. Een klassiek werk kan ik echter evenzeer appreciëren. Ik maak graag kennis met zoveel mogelijk verschillende genres, dat vind ik een verrijking. Wereldmuziek vind ik bijvoorbeeld ook fantastisch. Daarvoor wil ik al eens naar een festivalletje of concert gaan en dan tref je me aan op de eerste rij.'

Op internaat in Overijse

Geert Segers woont al jaren in Overijse. 'Het is een rustige gemeente omgeven door een prachtig landschap. Je moet het dorp een beetje leren kennen, maar als je wat moeite doet, tref je er mooie dingetjes aan. De wandel- en fietsroutes vind ik bijvoorbeeld heel leuk. Een paar jaar geleden ontdekte ik zo de route tussen Overijse en Korbeek-Dijle, waar een van mijn zonen woont. Gewoon prachtig, vooral als het weer een beetje meezit.' Segers werd geboren in Aalst. 'Daar heb ik alles bij mekaar zo'n negen dagen doorgebracht,' lacht hij. 'Vervolgens heb ik een tijdje in Lebbeke gewoond, tot mijn ouders in 1950 naar Watermaal-Bosvoorde verhuisden. Ik was toen één jaar oud.' Als middelbare scholier kwam Geert Segers in Overijse terecht. 'Ik zat er op internaat en heb er enkele van de mooiste jaren van mijn leven gesleten. Er heerste een heel goede sfeer op die school, de leerlingen kregen er veel vrijheid. Na mijn studie vertaler ben ik getrouwd en na enkele tussenstops in Watermaal-Bosvoorde en Oudergem hebben we ons in Overijse gevestigd. Wie weet verhuis ik ooit nog wel eens, maar voorlopig zit ik goed waar ik zit.' □

Rundfunk- und Fernsehstimme Geert Segers

Seit der Umstrukturierung bei Radio 1 Anfang September ist Präsentator Geert Segers aus Overijse zuständig für das Nachtprogramm der Sendeanstalt. „Rundfunk macht Spaß, weil es kein Fernsehen ist: Im Studio tut man im Grunde alles, so wie man es selber will, und man braucht nicht darauf zu achten, wie man aussieht. Ein besonders großer Vorteil! Auch die Einfachheit des Rundfunks mag ich sehr gerne.“ Geert Segers leitet auch schon seit zehn Jahren die Reportagen von *Man Bijt Hond* ein., *Man Bijt Hond* liegt mir ganz besonders, ein temperamentvolles Programm, das immer originell ist und die Dinge nicht zu ernst nimmt. Meinertwegen darf es noch 20 Jahre so weitergehen!

In 1992 richtte de Vlaamse regering Vlabinvest oftewel het Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant op om iets te doen aan de problemen op het vlak van sociale verdringing in de Vlaamse rand rond Brussel. Naar aanleiding van de 15e verjaardag organiseert Vlabinvest in november en december in de gemeenschapscentra de Kam (Wezembeek-Oppem), de Moelie (Linkebeek) en de Zandloper (Wemmel) tentoonstellingen om zijn werking in de kijker te zetten.

TEKST Luc Vanheerentals | FOTO Filip Claessens

15 jaar Vlabinvest levert 283 woningen op

De opdracht die Vlabinvest van de Vlaamse regering kreeg, was personen met een middelgroot inkomen, zonder onroerende eigendom en met een aantoonbare economische, culturele en/of sociale band met het gebied een betaalbare en goede woning aan te bieden zodat ze in hun eigen streek kunnen blijven wonen. Aanvankelijk omvatte het werkingsgebied de zes faciliteitengemeenten plus Hoeilaart, Overijse en Tervuren. Sinds 1 juli 2006 omvat het werkterrein het hele arrondissement Halle-Vilvoorde, aangevuld met Bertem, Huldenberg, Kortenberg en Tervuren. Bij de start in 1992 kreeg het fonds een kapitaal van 24,7 miljoen euro en een jaarlijkse dotatie van 4 miljoen euro. In juni 2005 kwam daar nog eens 25 miljoen euro bij.

Moeilijk werkgebied

Tot dusver werden met de sociale huisvestingsmaatschappijen Providentia, Elk Zijn Huis en de Gewestelijke Maatschappij voor Volkshuisvesting en de intercommunale Haviland projecten gerealiseerd in Overijse (27), Wemmel (8), Tervuren (147), Wezembeek-Oppem (34), Hoeilaart (20) en Sint-Genesius-Rode (47), in totaal dus 283 woningen en appartementen.

Hubert Lyben, leidend ambtenaar van Vlabinvest, is niet onverdeeld tevreden over de tot op heden gerealiseerde nieuwbouw, maar roept verzachtende omstandigheden in. 'Het oorspronkelijke werkgebied was niet het meest eenvoudige om projecten te realiseren. Kraainem bijvoorbeeld is een heel kleine gemeente met vooral bel-etagewoningen wat het realiseren van een groot project stedenbouwkundig moeilijk maakt. Iets dergelijks doet zich ook elders voor. In diverse andere faciliteitengemeenten stelt zich bovendien het probleem van een gebrek aan samenwerking of zelfs tegenwerking door de gemeentebestu-

ren. De uitbreiding van het werkingsgebied biedt alleszins nieuwe perspectieven', vindt Lyben.

Tegen eind 2009 voorziet hij 250 tot 275 nieuwe woonegelegenheden, wat het tot dusver gerealiseerde aantal zou verdubbelen. 'Het staat vast dat nog dit jaar kan worden gestart met bouwwerken in de Woestijnstraat in Asse en in de Begoniagaarde in Machelen, samen goed voor 51 woningen', aldus Lyben. In de nabije toekomst staan er voorts nog projecten op stapel in de Rodestraat in Galmaarden (12), het project Koveris in Grimbergen (12), Kerkstraat in Dworp (21), Walravenstraat in Lot (7), en Houtemsesteenweg in Vilvoorde (21). Ook in het oorspronkelijk werkgebied – met name Hoeilaart, Kraainem, Overijse, Sint-Genesius-Rode, Tervuren, Wemmel, Wezembeek-Oppem – zijn op termijn een aantal nieuwe projecten voorzien.

Huisvesting voor jonge mensen

Lyben is wel tevreden over het publiek dat Vlabinvest heeft kunnen huisvesten. In de huurprojecten is de grootste groep tussen 25 en 35 jaar oud, bij de kopers is dat tussen 25 en 30. 'Het gaat om jonge mensen die hier anders wellicht moeilijk hadden kunnen blijven wonen. Ik hoop dat we in de toekomst

ons aanbod aan koopwoningen kunnen uitbreiden zodat mensen die nu huren, kunnen doorschuiven.' Hoe zit het met de binding met het gebied? Wat bijvoorbeeld de kopers betreft, blijkt uit onderzoek dat 95 procent een maatschappelijke band heeft met de regio, 68 procent een socio-culturele en 37 procent een economische binding.

'In het kader van de uitbreiding van ons werkgebied stoppen we op dit ogenblik nogal wat energie in het informeren van gemeentebesturen om samen met ons projecten op stapel te zetten. Gemeenten, ocmw's, kerkfabrieken en dergelijke hebben vaak her en der gronden liggen waarmee wij iets zouden kunnen doen', besluit Hubert Lyben.

Info

De tentoonstelling over Vlabinvest werd samen met vzw 'de Rand' en de provincie Vlaams-Brabant gerealiseerd. De expo vindt plaats van 3 t.e.m. 11 november in GC de Kam (Wezembeek-Oppem), van 24 november t.e.m. 2 december in GC de Moelie (Linkebeek) en van 8 t.e.m. 16 december in GC de Zandloper (Wemmel).

Meer info over Vlabinvest op www.vlabinvest.be of 02-505 45 00

15 jaar Vlabinvest

The Land and Housing Policy Investment Fund for Flemish Brabant (Vlabinvest) was set up by the Government of Flanders in 1992. The aim was to offer decent affordable accommodation to prospective home owners in their own districts, provided they earned an average income and had demonstrable economic, cultural and/or social ties with the area. Since July 2006 Vlabinvest's operations have been extended to the entire Halle-Vilvoorde district and the Bertem, Huldenberg, Kortenberg and Tervuren municipalities. Vlabinvest has already financed 283 houses and apartments, including 81 social housing units. Vlabinvest's Hubert Lyben says: 'We have been able to offer a solution to many young people who had a problem finding accommodation in their own districts.'

AGENDA

RANDUIT

van 5 november
t.e.m. 4 december

Wouter Deprez met nieuwe comedy show

HUMOR Eelt ontstaat als de huid zich wil beschermen tegen overmatige wrijving of druk. **Wouter Deprez** (32) heeft zijn nieuwste comedy show naar dit verschijnsel genoemd. Hij heeft het vooral over zijn vader, die zo hard heeft gewerkt dat hij er 'leren werkerspoten' aan overhield. Verwacht echter niet dat de Slimste Mens Ter Wereld – een titel die hij in 2006 verwerfde na een spannende televisiequiz – zal uitweiden over het oediposcomplex. De mythe van de zoon die onbewust

zijn vader naar het leven staat en vervolgens intieme contacten met zijn moeder zoekt, ligt hem niet. Liever jongleert hij met grappige anekdotes en bestookt hij het publiek met originele doordenkertjes. Nadat hij het eelt van de ziel heeft gekrabd, nodigt hij een zachtaardige schoonheidsspecialiste uit om zijn nagels te vijlen. Wouter Deprez sleepte zeven jaar geleden al de Humorologie prijs in de wacht. Nadien volgden het Nederlandse Camerettenconcours, Humo's Comedy Cup en het Amsterdams Kleinkunst Festival. Ondertussen deinsde hij er niet voor terug om *Ne me quitte pas* van Jacques Brel in het West-Vlaams te vertalen als 'Meug nie weggaan nie'. Ook flirtte hij met het country repertoire van Johnny Cash.

LD

Van 7 t.e.m. 10 november, 20.15
(premièrereeks)
Grimbergen, CC Strombeek,
info 02-263 03 43

Op 7/11 is er een benefietvoorstelling ten voordele van Die Sterreweg van Dreamcatcher. De opbrengst gaat naar een dagverblijf voor kinderen en jongeren met een mentale handicap in het Zuid-Afrikaanse Plettenberg Bay.

© Stephan Vanfleteren

Op reis met Mozart

THEATER Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) heeft in zijn korte leven onwaarschijnlijk veel gereisd. Eerst was het zijn vader Leopold die hem naar de belangrijkste Europese vorstenhuizen en muzikale centra zeulde. Als knaap speelde Wolfgang voor keizerin Maria Theresia in Wenen, koning George III in Londen, koning Louis xv in Versailles en paus Clemens xiv in Rome. Haast overal vierde hij triomfen. Maar de reis die hij op zijn 22e met zijn moeder en zijn zoon Nannerl naar Parijs ondernam, werd een flop. Tot overmaat van ramp stierf zijn moeder en was hij in de lichtstad financieel op zichzelf aangewezen. Het was waarschijnlijk de invloedrijkste gebeurtenis op weg naar zijn volwassenheid. Tijdens de terugtocht werd hij in Mannheim verliefd op zangeres Aloisia Weber die hem echter als huwelijkskandidaat afwees. Later zou hij in Wenen met haar dochter Constanze trouwen. Acteur **Warre Borgmans** kruipt in de huid van de reizende Mozart, en het **Fidelio Strijkkwartet** speelt zijn allereerste composities. Ter vergelijking worden ook menuetten van tijdgenoten uitgevoerd.

LD

Vrijdag 23 november, 20.30
Overijse, CC Den Blank,
info 02-687 59 59

Onvervaarde meiden geringeloor

TOONEEL Onvervaarde meiden zijn **Mieke De Groot** en **Tania Van der Sanden** alleszins. In de Malpertuisproductie *En maar niet willen sneeuwen ...* lijken ze bij momenten op ontombare furies die de mannen de laan uitsturen of integendeel aan zich binden. Maar hun grote woorden worden hen ingelepeld door **Jo Van**

Damme. Hij is een sluwe manipulator en verzint de onmogelijkste grappen. De actrices worden er hoorndol van en laten zich steeds weer door de andere sekse ringeloren. Als een relatie ontspooit, staat er meteen een andere partner klaar. Niet alleen de hormonen, maar ook de weersomstandigheden beïnvloeden hun humeur. Als ze zich maar sterk genoeg op de wolken concentreren, valt er misschien ook in het midden van de zomer sneeuw! Huisregisseur **Bob De Moor** jaagt geregeld adrenaline-stoten door deze surrealistische slapstick.

LD

Vrijdag 23 november, 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
info 02-255 46 90

© Luk Monsaert

Europalia belicht eenheid en verscheidenheid van Europese cultuur

Vijftig jaar na de ondertekening van het Verdrag van Rome speurt Europalia naar overeenkomsten en verschillen tussen de 27 landen van de Europese Unie. Er worden verspreid over het hele land, bijna driehonderd evenementen georganiseerd, waaronder ook enkele opmerkelijke theater- en circusvoorstellingen.

De centrale tentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten *Het meesterlijk atelier. Europese kunstroutes* gaat over het ontstaan en de evolutie van de Europese cultuur tussen de 5e en de 18e eeuw. 'De migrerende volkeren, die Europa na de val van het Romeinse rijk in alle richtingen doorkruisten, werkten de artistieke kruisbestuiving in de hand', licht curator **Roland Recht** van het Collège de France toe. 'Met eenvoudige werktuigen vervaardigden de nomaden schitterende sieraden, waarvan de motieven ook opduiken in de verlichte manuscripten van Ierse monniken, die naar het continent reisden om de bevolking tot het christendom te bekeren. Vanaf het Karolingische rijk spelen de scriptoria tussen de Rijn en de Seine een sleutelrol. Daar worden Griekse en Latijnse teksten niet alleen gekopieerd, maar ook versierd met antieke of bijbelse tafereelen. Via Venetië dringt de Byzantijnse en via Spanje de Islamitische kunst binnen.'

Een apart luik is gewijd aan de overgang van de tweedimensionale schilderkunst naar die van de ruimtelijke illusie. Hoe Jan Van Eyck dit probleem oploste, blijkt uit het Turijns Getijdenboek.

Caleidoscopische aanpak

Liever dan een voorspelbaar panoramisch overzicht te bieden, kozen de samenstellers voor een caleidoscopische aanpak. 'We hopen dat de bezoeker iets opsteekt', nuanceert Roland Recht. 'De nadruk ligt op de circulatie van ideeën en kunstvoorwerpen. De Brabantse retabels waren indertijd ook in Portugal en Scandinavië erg in trek. Een prachtexemplaar, dat zich normaal in Stockholm bevindt, kunnen we nu eindelijk tonen in de stad waar het werd beeldhouwd. We besteden ook aandacht aan de exportroutes van email vanuit Limoges en van albasten sculpturen vanuit York.'

Satellietkaarten, 'touch screens' en detailprojecties ondersteunen het complexe tentoonstellingsverhaal dat in 14 kamers wordt verteld. In het laatste zaaltje komen de 17e eeuwse kunst kabinetten aan bod. Sommige vorsten of particulieren pronkten maar al te graag met hun immense verzameling schilderijen en beeldhouwwerken. Aan de *Allegorie van het gezicht en de reuk*, dat in de ultieme expo-ruimte is opgehangen, hebben niet alleen de Fluwelen Bruegel en Rubens, maar nog tal van andere kunstenaars meegewerkt.

Op reis naar Rome

Aan de allesbehalve comfortabele reizen die kunstenaars, schrijvers en filosofen tussen de 16e en de 17e eeuw vanuit alle delen van Europa naar Rome maakten, is een aparte tentoonstelling gewijd in het Museum van Elsene. Ze verplaatsten zich te voet, te paard, met de postkoets of met de diligence naar de stad van hun dromen. Reisboeken, literaire getuigenissen en schilderijen van nauwelijks bekende schilders illustreren hun wedervaren.

Voor *Agorafolly* werd uit elk land van de Europese Unie een hedendaagse kunstenaar geselecteerd, die een Brussels plein heeft getransformeerd.

Ludo Dosogne

Het meesterlijk atelier

Tot 20 januari, 10-00-18.00

Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, info 070-34 45 77

Alle wegen leiden naar Rome

Tot 26 januari

Brussel, Museum van Elsene, info 02-515 64 21

Agorafolly

Tot 9 december

Brussel, diverse locaties

Voor het volledige programma van Europalia kun je terecht op 02-507 85 94 of www.europalia.eu.

Allegorie van het gezicht en de reuk

Afrekening onder bloedverwanten

THEATER Familiebanden kunnen zowel heilzaam als verstikkend zijn. Wie geborgenheid zoekt, weet dat hij doorgaans in het ouderlijk nest of bij gewillige broers of zussen terecht kan. Maar lang niet iedereen heeft zo'n toevluchtsoord. In *my FLESH-MY blood* nemen **Yves De Pauw**, **Dominique Van Malder** en **Iris Van Cauwenbergh** de toeschouwer mee naar de onderbuik van een familie waar de 'liefde' domineert. Maar de geborgenheid ontaardt in een nachtmerrie. Niemand weet nog hoe gemeend een knuffel of een kus is. De bloedverwanten worden al wrevelig zodra een ander in de buurt komt.

Aanvankelijk wilden de drie acteurs van **Compagnie Lodewijk/Louis** onmiddellijk na hun schuchtere debuutproductie *Voorbij de liefde* een nieuwe tekst van **Jan Decorte**. Maar de Brusselse theaterauteur vond het verkieslijker dat ze aan de slag gingen met dit bizarverhaal, dat hij al enkele decennia geleden schreef.

LD

Donderdag 22 november, 20.30
Dilbeek, CC Westrand,
info 02-466 20 30

In de ban van de seizoenen

DANS Mystiek krijgt haast altijd een erotische wending in de dansstukken van **Thierry Smits**, die met **Compagnie Thor** steevast een buitenbeentje blijft in het Belgische danswe-

reldje. Zelf belichaamde hij van in het prilste begin het liefst de Icarus figuur. Hoe dichterbij de goddelijke zon, hoe meer hij op zijn tellen moet letten. Vallen en opstaan lopen sinds-

dien als een rode draad door zijn oeuvre. Zijn nieuwste choreografie, die iets meer dan drie uur duurt, vertrekt van *De Vier Jaargetijden* van Antonio Vivaldi. **Maxime Bodson** voegt er elektronische geluiden aan toe. Elk seizoen komt overeen met een stemming en een lichamelijke toestand. Tijdens het winters luik (*Ice*) verstijft het lijf en komen de levensfuncties in gevaar. *Fluid Mechanics* verwijst naar de lente. De choreograaf focust op de seksuele begeerte en de lichaamssappen. In *Tan* (zomer) zijn fysieke uitdroging en de afschilfering van de huid aan de orde. De herfst (*Moss & Mould*) wordt geassocieerd met bederf en aftakeling.

Niet alleen de dansers, maar ook de voorwerpen die van aanschein veranderen, spelen een sleutelrol. **Peter Verhelst** en **Caroline Lamarche** leverden de teksten.

LD

Van 7 t.e.m. 10 november, 20.30
20 en 21 november, 19.00
Brussel, Kaaitheater,
info 02-201 59 59

© Marie-Francoise Plissart

De KVS, het Kaaitheater en de cultuurcentra Westrand en Strombeek zetten elke maand een voorstelling in de kijker. Met de Kwartslagpas (28 euro), die éénmaal geldig is in elk van deze theaters, kan hieruit een selectie worden gemaakt. www.kwartslag.be

Joodse liederen van Brave Old World

KLEZMERMUZIEK Met een knipoog naar de cultroman *Brave New World* van Aldous Huxley toert deze maand een New Yorkse formatie onder de naam **Brave Old World** door Europa. Onder elkaar spreken de muzikanten Jiddisch, een voor iedereen begrijpelijk taalje omdat er oerelementen van het Duits, het Nederlands, het Pools en het Engels in zijn

verwerkt. Het kwartet zingt liederen uit het getto van Lodz, waar de nazi's in de tweede wereldoorlog grote vernielingen aanrichtten. De verdreven bewoners zochten troost in aantekelijke klezmermelodieën. Ze schreven ook ironische en meewarige cabarettteksten. Dit herontdekt historisch materiaal wordt afgewisseld met nieuwe, eigen composities. *Berlin*

1990 van Michael Alperets vormt een tegenwicht voor de ironische ballades van Yankele Herskowitz.

LD

Donderdag 15 november, 20.30
Zellik (Asse), CC Asse,
info 02-466 78 21

NIET TE MISSEN

Rubens en het ontstaan van zijn meesterwerken

TENTOONSTELLING De Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België zijn in het bezit van een uitzonderlijke collectie olieverfschetsen, schilderijen en altaarstukken van Rubens (1577-1640), die nog lang niet al hun geheimen hebben prijsgegeven. Ze stammen uit de vruchtbaarste periode van de veelzijdige kunstenaar, toen hij aan de Wapper in Antwerpen een atelier leidde.

Met behulp van de nieuwste laboratorium-technieken werden een aantal werken door een gespecialiseerd onderzoeksteam grondig onderzocht, zodat nu meer duidelijkheid bestaat over de gebruikte materialen en de historische situering. Ook pluisten de wetenschappers uit in hoeverre de panelen en doeken aan de meester zelf of aan zijn leerlingen kunnen worden

Zelfportret Rubens

toegeschreven. Het Inbev Baillet-Latour fonds sponsorde bovendien de restauratie van vijf topstukken, waaronder het vermaarde *portret van Hélène Fourment*, de *Triomf van het geloof*, de *Madonna met de maagdenpalm* en *Christus en de overspelige vrouw*. Het monumentale altaarstuk *De kroning van Maria* werd omwille van zijn gigantische afmetingen in de museumzaal onder handen genomen. Het kan op de tentoonstelling worden vergeleken met de voorbereidende schets die Rubens op paneel schilderde. Dit schilderijtje is afkomstig uit een privé-verzameling.

De samenstellers van deze expositie speurden in buitenlandse musea naar werken die enige helderheid verschaffen over het ontstaansproces van de schilderijen uit de eigen collectie. Zo troffen ze in het Berkeley Art Museum in Los Angeles een bescheiden 'grisaille' op hout aan van *De tocht op de Calvarieberg*, waarvan het Brusselse museum de gigantische versie op doek bezit. Het Louvre in Parijs leende de krijttekening *Pieta met Sint Franciscus* uit, die nu kan worden getoetst aan het gelijknamige geschilderde doek.

Godsdienst en mythologie

Rubens werkte zowel voor eigen rekening als in opdracht. Hij werd overstelp met bestellingen vanuit contra-reformatorische hoek. De kerken en kathedralen hoopten na de schade die de protestanten hadden aangericht, de religieuze beeldcultuur in ere te herstellen. Maar de kunstenaar beperkte zich niet tot godsdienstige thema's zoals *De marteling van de heilige Livinus*, dat de Gentse jezuïetenkerk moest opfleuren, of *Maria Magdalena in extase*, dat het Rijksse Palais des Beaux Arts tijdelijk afstaat.

Christus en de overspelige vrouw

Hij schilderde met evenveel zwier overrompelende, mythologische taferelen. De Spaanse koning Filips de Vierde engageerde hem voor een groot aantal decoratieve schilderijen voor zijn jachtpaleis Torre de la Parada. Het Brussels museum verwierf twaalf schetsen uit deze reeks, die zijn geïnspireerd op de *Metamorfosen van Ovidius*. Het Prado in Madrid zal daarom de komende maanden het gigantische doek *Land-schap met de jacht van Atalanta* moeten missen.

Ook als portrettist verdiende Rubens zijn sporen. Zijn alom bekende zelfportret uit het Antwerpse Rubenshuis, dat in veel schoolboeken staat afgebeeld, dient om bezoekers naar deze tentoonstelling te lokken. Waarom ook het portretmedaillon dat Velazquez van don Gasparo de Guzman vervaardigde, een ereplaats krijgt op deze tentoonstelling zal in de opgefriste Rubenszaal en de aanpalende lokalen zowel visueel en tekstueel als via de audiofoon uitgebreid worden toegelicht.

LD

Rubens, een genie aan het werk
Nog tot 27 januari,
dinsdag tot zondag, 10.00-17.00
Brussel, Koninklijke Musea
voor Schone Kunsten van België,
info 02-508 32 11
www.fine-arts-museum.be

Kindercultuur van de bovenste plank

EVENEMENT Vijf Vlaams-Brabantse gemeenten organiseren dit najaar een Kinderhoogdag. De bedoeling is om kinderen tussen 6 en 12 jaar een dag lang te laten proeven van het beste op het vlak van kindercultuur. Net zoals de Kinderhoogdag in Vlaanderen is het programma in elk van de vijf deelnemende gemeenten uniek.

Een vorstelijke ontvangst in een sprookjesachtig kader! Zo worden op zondag 18 november de twee centrale thema's van de 3e editie van de Kinderhoogdag ('ridders' en 'sprookjes') aan het jonge publiek voorgesteld in Grimbergen. 'In Grimbergen ligt de nadruk op een erg gevarieerd cultuur aanbod voor een zo groot mogelijk (jeugd) publiek', verduidelijkt Els Mets,

die voor de gemeente Grimbergen meewerkt aan de Kinderhoogdag. In de zone rond het cultuurcentrum Strombeek en in en rond het Guldendal, met onder meer het Museum voor Oudere Technieken, vinden talloze voorstellingen, workshops en animatie voor kinderen vanaf 6 jaar plaats. De activiteiten in het Guldendal staan in het teken van de middeleeuwen (de ridders in het bijzonder), terwijl het in en rond cc Strombeek allemaal om sprookjes draait. Het aanbod is zo ruim en divers dat je als bezoeker al snel een verscheurende keuze moet maken. 'Het reizend dubbeldektheater bus-a-nova en zeker ook het slotspektakel met circus theater Vladimir zijn voorstellingen waar ik absoluut met mijn kinderen naar toe wil', weet Els Mets nu al. 'Verder verwachten

we ook heel wat van de workshops 'schedels prepareren' - met konijnenkopjes en geen menschedels! - en 'het eiland van de tovercirkel', een (folk)dansinitiatie voor kids.'

Waanzinnige draaimolen

Een week later, op zondag 25 november, kunnen kinderen van 3 tot 10 jaar en jongeren van 10 tot 12 jaar op cultuuravontuur gaan in het centrum van Overijse. Ook hier stelden de organisatoren een gevarieerd aanbod samen met film (o.a. de spannende avonturenfilm *De schat van de tempelridders* alias 'The Da Vinci Code voor kinderen'), boeiende theatervoorstellingen (zoals *Puck's World*, de gloednieuwe productie van **figurentheater Froe Froe** - winnaar van de cultuurprijs van de Vlaamse Gemeenschap

Herdenkingsexpo Henry Van de Velde (1863-1957) in Tervuren

‘Kunst als sieraad van het leven’

Henry Van de Velde

TENTOONSTELLING Op 15 oktober i.l. was het precies een halve eeuw geleden dat **Henry Van de Velde**, die gedurende twee decennia in Tervuren woonde en daar ook met zijn vrouw Maria Sèthe ligt begraven, in een Zürichs ziekenhuis overleed. Het Hof Van Melijn herdenkt de ontwerper-architect, die ook schilder en kunstpedagoog was, met een verrassende tentoonstelling.

‘Hoewel we voor dit project weinig financiële armslag hadden, kunnen we op deze tentoonstelling toch de verschillende fases van zijn artistieke ontwikkeling illustreren’, legt **Vic**

Motte uit. De voorzitter van de Koninklijke Heemkundige Kring Sint-Hubertus streelt de vitrinekast in bilinea nauclea, die Van de Velde vervaardigde voor de Salle des Exportations van de Koloniale Tentoonstelling in 1897. ‘Omdat de nerven van deze tropische houtsoort niet gelijklopend zijn, moet het voor hem alszins een hele krachttoer zijn geweest om deze kast te maken. Uit dezelfde periode stamt ook een merkwaardig krullende chirurgenkast die hij ontwierp voor de operatiezaal van dokter Clercx in Ukkel.’ Twee met ribfluweel overtrokken stoelen in mahoniehout zijn afkomstig uit Van de Veldes eigen ‘Bloemenwerf’ woning. Een afgedankt maar onverslijtbaar houten treinbankstel herinnert er ons aan dat Van de Velde in de jaren dertig artistiek adviseur was van de Belgische Spoorwegen!

Van Parijs naar Wechelderzande

Aanvankelijk had Henry Van de Velde een schilderscarrière voor ogen. Tegen de wil van zijn vader, die apotheker was, volgde hij een opleiding aan de Antwerpse academie. Hij verhuisde zelfs naar Parijs waar hij leerling werd van Charles Duran. Omdat hij wou proeven van de impressionistische openluchtschilderkunst ging hij de sfeer opsnuiven in het kunstenaarsdorp Barbizon. Hij kon daar moeilijk aarden en kwam al vlug terug naar Antwerpen. In 1886 nam hij zijn intrek in pension ‘De Keizer’ in Wechelderzande. Hoe zijn schilderstijl tijdens zijn vierjarig verblijf in deze plattelandsgemeente evolueerde, is te zien op de bovenverdieping van het Hof van Melijn, waar fotoreproducties van zijn doeken worden geconfronteerd met een reeks schilderijen van de School van Tervuren die behoren tot de vaste museumcollectie. ‘Door de hoge verzekering en transportkosten konden we onmogelijk de oorspronkelijke olie-

verschilderijen naar hier halen’, betreurt Vic Motte. ‘Maar van zijn decoratief werk, dat in feite belangrijker was, hebben we wel voldoende authentieke voorwerpen. Het Antwerps Plantin-Moretus museum leende ons zowel houtsneden en houtblokken, die Van de Velde vervaardigde om de dichtbundels van Max Elskamp te illustreren, als publiciteitsontwerpen. Van privé-verzamelaars kregen we onder meer een zilveren visbestek, een dessertbestek, ledere boekbanden en een fotolijst in bruikleen. We beschikken zelfs over de door hem getekende plannen voor zijn ‘Nouvelle Maison’, waar hij van 1927 tot 1947 resideerde.’

Verbitterd naar Zwitserland

Na de oorlog werd Van de Velde van collaboratie beschuldigd, maar die aantijgingen bleken ongegrond. Desalniettemin verhuisde hij als een verbitterd man naar Zwitserland. De brief, die hij bij wijze van afscheid op 28 augustus 1947 schreef, is te zien op de tentoonstelling in Tervuren. Vic Motte vindt dat Van de Veldes veelzijdigheid een halve eeuw na zijn dood nog te weinig bekend is. ‘Onze wooninrichting, onze kledij en alle voorwerpen waarmee we ons omringen, zouden een artistieke meerwaarde moeten krijgen. Kunst is immers de parel van het leven en de dood, placht Henry Van de Velde te zeggen. Met deze tentoonstelling proberen we die visie uit te dragen.’

LD

Expo Tervuren herdenkt Henry Van de Velde

Tot januari 2008

Open op zaterdag en zondag
van 14.00 tot 17.00 u. en op afspraak
Tervuren, Hof van Melijn,
info 02-769 20 13

2006 – waarbij het publiek in een fascinerende 12-hoekige tent in het midden van een arena zit met rond zich 12 poppenkasten!), leuke workshops (muziek maken op uit afval gemaakte instrumenten, koken, dansen, tekenen, schrijven, poppentheater, toveren, ...), vertellingen en gekke straatanimatie. Op het stationsplein zal een ongewone Vlaamse draaimolen staan: de kermismolen hangt vol met waanzinnige figuren om op te zitten, aan te hangen, rond te draaien of over te kruipen en op de achtergrond klinkt muziek van Mauro. Sprookjesachtig draai plezier verzekerd!

Tim Vanderweyen

Praktisch

Deelnemen kan door een Kinderhoogdagbandje te kopen. Het kost 6 euro, geeft toegang tot alle activiteiten en bij aankoop krijg je er een gratis hotdog (Grimbergen) of druivenversnapering

(Overijse) bovenop. Samen met het polsbandje ontvang je ook een inschrijvingsformulier voor de workshops en voorstellingen die je wil bijwonen!

Info

Kinderhoogdag Grimbergen

Zondag 18 november, 11.00-17.00

02-263 03 43 (CC Strombeek)

of 0478-80 83 58 (Patrick Vertongen, schepen van jeugd in Grimbergen)

Org.: Gemeentebestuur Grimbergen, gemeentelijke academie en bibliotheek, Museum voor de Oudere Technieken, CC Strombeek en provincie Vlaams-Brabant.

Kinderhoogdag Overijse

Zondag 25 november, 10.00-18.00

02-687 59 59 (CC Den Blank)

Org.: Gemeentebestuur Overijse, CC Den Blank, Jeugdendienst en Jeugdgraad

Figurentheater Froe Froe speelt in Overijse de nieuwe productie Puck's World.

Overijse, gemeentelijke bibliotheek, BKO, gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking, Standaard boekhandel, Verenigde handelaars Overijse, Academie voor muziek, woord en dans en provincie Vlaams-Brabant.

Meer info en het volledige programma vind je op www.kinderhoogdag.be

AGENDA

THEATER

Vrijdag 9 november, 20.00

Nieuwe Maatjes
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Dinsdag 13 november, 20.30

Van ridder Boudewijn
door De Sprook
CC Asse, Noorderlaan 20, Zellik
02-466 78 21

16 en 17 november, 20.00

Zondag 18 november, 20.00
Midzomernachtsdroom
door K.T. De Alsebloem
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
www.dealsebloem.be

16 en 17 november, 20.00

Zondag 18 november, 15.00
De Rumba van Lamoeba
door De Sterre
Zaal Ons Huis,
Kerkdries, Sterrebeek
02-731 31 55

Zaterdag 17 november, 20.15

Iemand van ons door Tristero
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zaterdag 17 november, 20.00

Medea door Theaterboeketoe
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

23 en 24 november, 20.00

Zondag 25 november, 15.00

De Mannen van Wendy
door K.T. Lustig en Vrij
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Donderdag 29 november, 20.30

Joe's Ark door De Roovers
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

FAMILIEVOORSTELLINGEN

Vrijdag 16 november, 19.45

**Miss Mouskou & De
Potloodmoordenaar** door
Hanneke Paauwe/Villanella
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zondag 18 november, 15.00

Haram
door Theater Wederzijds (10+)
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zondag 25 november, 15.00

Prookjes door HetPaleis (6+)
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zondag 25 november

Sinterklaasfeest
Centrum van Drogenbos
en gemeentelijke feestzaal

Zondag 25 november, 15.00

Action ZjoeZjoe
door Duo XXI (5+)
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zaterdag 1 december, 15.00

Sinterklaasfeest (3+)
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zaterdag 1 december, 14.00

Sinterklaasfeest
GC de Bosuil,
Witherendreef 1, Jezus-Eik
02-657 31 79

Zondag 2 december, 15.00

Het tinnen soldaatje
door poppentheater
Damiët Van Dalsum
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Zondag 2 december,

14.30 en 16.30
Een belletje in het bos
(Sinterklaasvoorstelling)

door Het Kinderuur
GC de Boesdaalhoeve,
Hoestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51

DANS

Woensdag 7 november, 20.30

Ann Van den Broeck
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zaterdag 1 december, 20.30

Pro arte: a time for dancing
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

HUMOR

Vrijdag 9 november, 20.30

Intiem door Vitalski
GC de Moelie,
Sint-Sebastiaanstraat 14,
Linkebeek
02-380 77 51

Vrijdag 9 november, 20.30

Het leven zoals het is
door Raf Coppens
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zaterdag 10 november, 20.00

Blauwbaard door Vitalski
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Zaterdag 10 november, 20.00

Zondag 11 november, 15.00
Iedereen zoekt door Komma
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Zondag 11 november, 20.30

Les Frères Taloché
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Donderdag 22 november, 20.00

Democlash door Nigel Williams
GC de Bosuil,
Witherendreef 1, Jezus-Eik
02-657 31 79

Zaterdag 24 november, 20.30

Beter dan tevoren
door De Schedelgeboorten
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Woensdag 28 november, 20.30

Zout door Schudden
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zaterdag 1 december, 20.00

Caveman door Kurt Defrancq
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

LITERAIR

Donderdag 15 november, 20.30

Literaire ontmoeting:
Walter van den Broeck
en **Jos Borré**
Sint-Martinusscollege,
Brusselsesteenweg 147, Overijse
02-687 57 18

Donderdag 22 november, 20.30

Axel Bouts
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

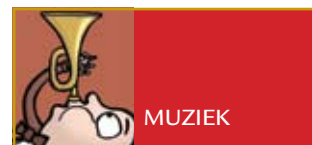
SENIOREN

Vrijdag 16 november, 14.30

Het allermooiste
door Garry Hagger
Dienstencentrum De Boomgaard,
Vergeet-mij-Nietjeslaan 8,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51
(GC de Boesdaalhoeve)

Maandag 3 december, 14.30

Geen wonder dat ik ween
- een ode aan de smartlap
door Eddy en de Schellekens
CC Asse,
Noorderlaan 20, Zellik
02-466 78 21

Dinsdag 6 november, 20.15

Sourdine – Acoustic Lounge
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Woensdag 7 november, 20.30

Delcroix & Eriksson

CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Donderdag 8 november, 20.30

Jukebox 2000 door

Lucas Van den Eynde,
Tine Embrechts en Nele Bauwens
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Donderdag 8 november, 14.30

Willy Claes en Maurice Dean

GC Papeblok,
P.Vandersandestraat 15, Tervuren
02-769 20 92

Vrijdag 9 november, 20.00

Elvis Peeters & co:

het paard van Nietzsche

Felix Sohiecentrum,
Gemeenteplein, Hoeilaart
02-657 05 04

Vrijdag 9 november, 20.30

Fingernail Moon

door HT Roberts & friends
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Vrijdag 9 november, 20.30

Aan de arbeid door Yevgueni

CC Asse,
Noorderlaan 20, Zellik
02-466 78 21

Zaterdag 10 november, 20.30

In de Maat van de Seizoenen

door Wannes Van de Velde
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zaterdag 10 november, 20.30

Jukebox 2000 door

Lucas Van den Eynde,
Tine Embrechts en Nele Bauwens
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zondag 11 november, 15.00

Gemeentelijk concert van het koor

Serenata en de K.F. Sint-Niklaas

Gemeentelijke feestzaal,
Drogenbos

Zondag 11 november, 20.00

Billie King in concert

GC de Bosuil,
Witherendreef 1, Jezus-Eik
02-657 31 79

Donderdag 15 november, 20.30

Coast2Coast

CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Donderdag 15 november, 20.15

Solissimo door Thé Lau

CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Donderdag 15 november, 20.00

De Kleine Avonden

GC de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-460 73 24

Vrijdag 16 november, 20.30

Daddy's darlings

De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Vrijdag 16 november, 20.30

Weep, O Mine Eyes door

Kamerkoor Helicante
Kerk van Nieuwenrode
02-269 41 10

Vrijdag 16 november, 20.00

Liekes door Axl Peleman

GC de Kam,
Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppem
02-731 43 31

Zaterdag 17 november, 20.00

Filmmuziek door K.H. Crescendo

i.s.m. K.H. Hergenrath
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
0495-84 15 84 (Erik De Knijf)

Donderdag 22 november, 20.30

Esmé Bos & Morten Ginnerup

CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Vrijdag 23 november, 20.30

Tatave

CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Vrijdag 23 november, 21.00

Nailpin

Fenikshof Grimbergen,
Abdijstraat 20, Grimbergen
02-263 03 43

Vrijdag 23 november, 20.30

Wielerjaar 2007 door

Karl Vannieuwerke
& Les Supappes
GC de Boesdaalhoeve,
Hoestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51

Vrijdag 23 november, 20.30

Leuke liedjes uit een vervlogen tijd

door Jan Muës Combo
GC Papeblok,
P.Vandersandestraat 15, Tervuren
02-769 20 92

Vrijdag 23 november, 20.30

En het dorp zal lachen door

Wigbert, Bart Plouvier en
Pjeroo Roobjee
CC Asse,
Noorderlaan 20, Zellik
02-466 78 21

Zaterdag 24 november, 20.00

Gospelconcert

Sint-Godarduskerk, Bekkerzeel.
02-452 33 85 (Pauwels Yves)

Zaterdag 24 november, 20.00

Rock-'n-roll-avond

GC de Lijsterbes,
Lijsterbessenbomenlaan, 6,
Kraainem
02-721 28 06

Zaterdag 24 november, 20.00

Emocratie door Hans de Booij

De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Donderdag 29 november, 20.00

La Douce France door Jo Lemaire

GC de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-460 73 24

Vrijdag 30 november, 20.15

Licht ontvlambaar door Yasmine

CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Vrijdag 30 november, 20.30

Liekes door Axl Peleman

CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Vrijdag 30 november, 20.30

Wizz Jones

De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Zaterdag 1 december, 20.15

Liekes door Axl Peleman

CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zondag 2 december, 17.00

Arax Armeens

Belgische volksmuziek

CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

JAZZ

Vrijdag 16 november, 20.15

Piano solo door Stefano Bollani

CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

KLASSIEK

11 en 22 november, 16.30-17.30

Zondagsrecital door Rien Aarsen

Basiliek Sint-Servaas, Grimbergen

Woensdag 14 november, 20.15

Anne Cambier & Jan Vermeulen

Abdijkerk Beigem, Grimbergen
02-263 03 43 (CC Strombeek)

Zondag 18 november, 11.15

Yu-Cheng Lu & Carmen Van Hees

De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Zaterdag 24 november, 20.30

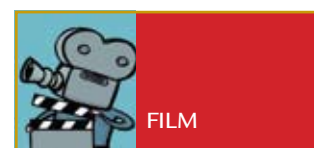
Made in Belgium

door Muziekacademie
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zondag 2 december, 11.00

Aperitiefconcert Thooover

CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Dinsdag 6 november, 20.30

Caramel

CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Woensdag 7 november, 20.30
Ratatouille (OV)
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Donderdag 8 november, 20.00
Man zkt vrouw
 GC de Kam, Beekstraat 172,
 Wezembeek-Oppem
 02-731 43 31

Zondag 11 november, 20.00
Das Leben der Anderen
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Dinsdag 13 november, 20.30
Copying Beethoven
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Woensdag 14 november, 20.00
Tibet, kroniek van een tragedie
 CC Westrand,
 Kamerijklaan, Dilbeek
 02-466 20 30

Woensdag 14 november, 20.30
The Bourne Ultimatum
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Vrijdag 16 november, 20.00
Little Miss Sunshine
 GC de Zandloper,
 Kaasmarkt 75, Wemmel
 02-460 73 24

Zaterdag 17 november, 14.00
Azur en Asmar (6+)
 CC Westrand,
 Kamerijklaan, Dilbeek
 02-466 20 30

Zondag 18 november, 20.00
The Simpsons
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Dinsdag 20 november, 20.30
Jindabyne
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Dinsdag 20 november, 14.00
An Inconvenient Truth
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Woensdag 21 november, 20.30
The Brave One
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Zondag 25 november, 20.00
The Bourne ultimatum
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Maandag 26 november, 20.30
Anche libero va bene
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Dinsdag 27 november, 20.30
Control
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Woensdag 28 november, 20.30
Mio fratello e figlio unico
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Donderdag 29 november, 14.00
Het gezin van Paemel
 De Muze van Meise,
 Brusselsesteenweg 69, Meise
 02-268 61 74

Zondag 2 december, 20.00
Depuis q'Otar est parti
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Dinsdag 4 december, 14.00
When the road bends
 - tales of a gypsy caravan
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Van 1 t.e.m. 30 november, doorlopend
Kam Kiest voor Kunst
 - Marijke Wiedijk
 Cafeteria van GC de Kam,
 Beekstraat 172,
 Wezembeek-Oppem
 02-731 43 31

Van 1 november t.e.m. 2 februari 2008, do, vr, za en zo 10.30-18.30
Albert Van Dyck
 Museum Felix De Boeck,
 Kuikenstraat 6, Drogenbos
 02-377 57 22

Van 5 t.e.m. 25 november
Fototentoonstelling over fauna en flora van de Oosterschelde, Noordzee en de exotische wateren (n.a.v. 10 jaar Adventure Diving Dilbeek)
 CC Westrand,
 Kamerijklaan, Dilbeek
 luc.meys@forbo.com

Van 7 november tot 4 december, doorlopend
Fotoreportage Armenië
 door Yotanka Verrept
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Van 7 november tot 3 december, doorlopend
Fotografiecircuit: Nele Decock
 GC de Zandloper,
 Kaasmarkt 75, Wemmel
 02-460 73 24

Van 10 t.e.m. 25 november, woe, za en zo, 14.00-18.00
Jos Decordier - Olieverf op doek
 't Moment van Meise,
 Brusselsesteenweg 40, Meise
 02-268 61 74

Van 10 tot 30 november, doorlopend
De Voer: verleden en heden van een waterweg
 Openbare Bibliotheek,
 P. Vandersandestraat 15, Tervuren
 02-767 28 36

Van 11 november t.e.m. 6 januari, vrij, za en zo, 14.00-18.00
Hugo Meert (keramiek)
 Galerie budA,
 Buda 14-16, Asse
 02-306 50 95

Van 16 november t.e.m. 16 december, doorlopend
Looking for the border
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

T.e.m. 18 november, za en zo, 14.00-18.00
Schilderijen Maio Wassenberg en Pierre Bogaerts
 Galerij het Huis Der Zinnen,
 Albert Biesmanslaan 18, Hoeilaart
 0475-28 11 75 (vzw Eksit)

Van 23 november t.e.m. 16 december, doorlopend
Levensverhaal op doek
 door Anne Nlys
 GC de Bosuil,
 Witherendreef 1, Jezus-Eik
 02-657 31 79

VOORDRACHTEN

6 en 13 november, 4, 11 en 20 december, 14.00-16.30
De 'zeevolken' uit de late bronstijd
 Felix Sohiecentrum,
 Gemeenteplein, Hoeilaart
 02-657 35 77 (Davidsfonds Hoeilaart)

Woensdag 7 november, 20.00
Als de wereld er anders uit ziet: waarneming bij mensen met autisme
 GC de Lijsterbes,
 Lijsterbessenbomenlaan 6, Kraainem
 09-238 18 18 (Autisme Centraal)

Woensdag 7 november, 20.00
Marokko en Marrakech
 Cultuurhoeve Mariadal,
 Kouterweg 2, Zaventem
 02-720 23 92
 (VTB-VAB Zaventem)

Donderdag 8 november, 19.30-22.00
Jong zijn en kanker krijgen, uit eigen ervaring
 CC Westrand,
 Kamerijklaan, Dilbeek
 02-227 69 56
 (Vlaamse Liga tegen Kanker)

Vrijdag 9 november, 20.00
Een nutstuin voor een nieuw millennium door Peter Bauwens
 Cultuurhoeve Mariadal,
 Koutzerweg 2, Zaventem
 02-720 20 67 (Velt Zaventem)

Woensdag 14 november, 20.00
De betekenis van plaatsnamen
 CC Westrand,
 Kamerijklaan, Dilbeek
 02-466 44 05 (A. Janssens)

Woensdag 14 november, 14.00
Iconen, mozaïeken en basilica
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 016-31 06 70

Vrijdag 16 november, 20.00
Rioolwaterzuivering
in Grimbergen

Charleroy-hoeve,
Lierbaan, Grimbergen
02-270 01 76 (Natuurpunt)

Dinsdag 20 november,
20.00-22.00

Spiritueel agnosticisme
door Jan Verachtert
GC de Kam, Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppem
02-731 43 31

Woensdag 21 november, 20.00
Autisme en schilderkunst

GC de Lijsterbes,
Lijsterbessenbomenlaan 6,
Kraainem
09-238 18 18 (Autisme Centraal)

Donderdag 22 november 2007,
20.00

Infoavond over de voedselsituatie
in de wereld, met Jef Vandeput
GC Papeblok,
P.Vandersandestraat 15, Tervuren
02-767 73 55 (KWB Tervuren)

Dinsdag 27 november , 20.00

Speakers' Corner: de toekomst
van de regio's in de Europese Unie
door Luc Van den Brande
Kolonienpaleis, Tervuren
02-462 08 47 (vzw 'de Rand')
Inschrijven is verplicht

CURSUSSEN

Maandag 5 november,
19.00-22.15

Constructief omgaan
met wat moeilijk is
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-454 54 01

5, 12, 19 en 26 november, 20.00

A. Vivaldi. De verrukkelijke
rijkdom van de Italiaanse barok
GC de Boesdaalhoeve,
Hoestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-305 71 95 (Davidsfonds Rode)

Dinsdag 6 november, 16.45

Mamamia! Italiaanse gerechten
in onze eigen keuken
De Parkvilla, Parklaan 24, Asse
02-454 54 01

10, 11, 15, 16 en 30 november,
10.00-16.00

Pottendraaien: theepotten
(10 en 11/11), **Collages met stof**
en papier (15 en 16/11) en
Viltten (30/11)
Athena,
Humbeeksesteenweg 184,
Grimbergen
02-460 44 92

13 november, 20.00

Kleur in de kunst. Inleidingen in
het kijken naar kunst
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Donderdag 15 november, 18.30

Kooklessen ecologische voeding
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-454 54 01

15 en 22 november, 9.30

De zorgbalans in evenwicht:
aandacht voor jezelf in de
zorgrelatie
GC de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
016-24 39 75

Zaterdag 17 november, 10.00

Zelfmanagement
GC de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-454 54 01

Woensdag 21 november,
14.00-17.00

Schrijf over je leven
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-454 54 01

Zaterdag 24 november,
14.00-17.00

Gespreksnamiddag over 'Hopen'
GC Felix Sohie, Hoeilaart
02-657 51 50 (Klavertje4Zelfzorg)

Maandag 3 december, 14.00-17.15

Single zijn
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-454 54 01

Dinsdag 4 december, 9.30

Tussen afstand en
nabijheid in de zorg
GC de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
016-24 39 75

Woensdag 7 november, 20.00

Paddenstoelen determineren
Start aan Kasteel La Motte,
Lumbeekstraat 20,
Sint-Ulriks-Kapelle
0474-41 48 25 (Marc Bruneel)

Donderdag 8 november, 14.00

Zevenborrewandeling door NGZ
Start aan parking
Vastiau-Godeau, Steenweg
op Eigenbrakel, Alseberg
02-358 32 93 (Dirk Raes)

Zaterdag 10 november, 14.00

Wandeling Ontgin-ni
Start aan de Nijvelsebaan, Overijse

Zondag 11 november, 14.00

Wapenstilstandwandeling
door NGZ i.s.m. Inverde
Start aan parking Ganzepootvijver,
Duboislaan, Hoeilaart
02-358 32 93 (Dirk Raes)

Donderdag 15 november, 14.00

Doode Bemdewandeling
Start aan parking onderaan de
Sint-Pieter- en Pauluskerk, Neerijse
02-358 32 93 (Dirk Raes)

Donderdag 22 november, 14.00

Parmentierpadwandeling
Start aan parking kruispunt
Drève Joséphine en Drève de la
Ramée, Gaillemarde (La Hulpe)
02-358 32 93 (Dirk Raes)

Zaterdag 24 november, 14.00

Landschapswandeling
Steenbergpad in Brussegem
Start aan taverne Steenberg,
Brusselsesteenweg 302, Brussegem
02-461 35 32 (Natuurpunt)

Zondag 25 november,
10.20-16.30

Trage Wegen Wandeldag
Marktplaats, Dilbeek
02-644 28 29 (Hugo Marissens)

Zondag 25 november, 7.00-15.00

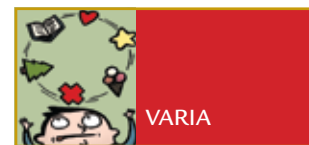
Zonienwandeltocht
door De IJsetrappers Overijse
Start in Het Groene Dal,
W. Matstraat, Hoeilaart
02-687 42 94
(Jacqueline van der Horst)

Zondag 25 november, 14.00

Middenhut wandeling
Start aan parking Middenhut,
Waterloosteenweg 1,
Sint-Genesius-Rode
02-358 32 93 (Dirk Raes)

Donderdag 29 november, 14.00

Voerbronnenwandeling in het
Kapucijnenbos
Start aan parking sportcentrum
Diependaal, Tervuren
02-657 21 22 (Oscar Ravoet)

Zondag 12 november, 10.00-17.00

Tweedehandsbeurs
voor platen en cd's
Zaal 't Vijverdal,
Kerkstraat 14, Merchtem
0474-88 55 83 (KEEKS Merchtem)

Van 23 november t.e.m.
2 december, van ma tot
vrij 9.00-12.00 en 13.00-17.00,
za 9.00-18.00, zo 13.00-18.00

Artotheek: uitleendienst voor
kunstwerken
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

In september was het voormalige sanatorium Joseph Lemaire in Tombeek (Overijse) of wat er nog van overblijft, precies 70 jaar oud. Toen het in 1937 werd gebouwd, was het een modelinstelling, een schoolvoorbeeld van modernistische ziekenhuisarchitectuur. 20 jaar leegstand, verwaarlozing en vandalisme hebben echter een zware tol geëist. Maar er bestaat opnieuw enige hoop.

TEKST Paul Geerts | FOTO'S Kris Mouchaers

Van ruïne naar luxe residentie

De moeizame reddingsoperatie van

Het heeft iets onwezenlijks als je de site bezoekt. Voorbij de portierswoning kom je op een royale laan met een paar dienstwoningen. Hier ziet het er nog allemaal redelijk geciviliseerd uit. Maar als je dan bij het imposante hoofdgebouw komt, dat is afgezet met een metalen hek, waan je je in oorlogsgebied. Alle ramen en deuren zijn gesloopt, vloeren zijn opgebroken, plafonds en terrassen ingestort, balustrades, trapleuningen en de hele inboedel is geplunderd, de tegels vallen van de gevels, hele stukken dak zijn verdwenen en het regent langs alle kanten binnen ... De vloeren liggen bezaaid met afval en puin. Hier en daar herinnert een detail – zoals de restanten van het wapenschild van de ps (Parti Socialiste) in de marmeren vloer van de hoofdingang – nog aan het verleden. Enkele jaren geleden is een deel van het gebouw zelfs afgebrand tijdens een uit de hand gelopen brandweeroefening. De tuinen zijn nog nauwelijks te herkennen en er groeien zelfs bomen in en op het gebouw.

Meesterwerk

Ondanks die extreme verwaarlozing imponeert het gebouw nog altijd door zijn evidente architecturale kwaliteiten, met zijn uitgepuurde volumes en transparante structuur, de manier waarop de architect licht en lucht integreerde in de architectuur, en de sublieme inplanting in een prachtige omgeving. Het wordt terecht beschouwd als een van de meesterwerken van de modernistische architectuur in ons land. Het is dan ook opgenomen in de Belgische selectie van topmonumenten van de Moderne Architectuur, gepubliceerd in *The Modern Movement in Architecture: selections from the DOCOMOMO Registers*. Sinds 1976 is het samen met de omliggende gebouwen en de omgeving beschermd 'als monument van artistieke, architectuurhistorische en historische waarde en als dorpsgezicht van artistieke waarde'. Maar dat heeft de teloorgang dus niet kunnen tegenhouden. Volgens sommigen is die bescherming, met de beperkingen en de eisen die daaraan verbonden zijn, zelfs een van de oorzaken van de jarenlange leegstand en het

verval. Maar zonder die bescherming stond het er misschien al lang niet meer, of was het dermate verbouwd dat architect Maxime Brunfaut zijn kind niet meer herkend zou hebben.

Maxime Brunfaut (1909-2003) was nauwelijks 25 toen hij van de socialistische verzekeringsmaatschappij De Sociale Voorzorg de opdracht kreeg voor de bouw van het sanatorium. Hij ontwierp het samen met zijn vader, Fernand Brunfaut die naast architect ook socialistisch volksvertegenwoordiger was. Samen ontwierpen ze heel wat gebouwen voor de socialistische beweging, zoals de redactie- en drukkerijgebouwen van de Vooruit in Gent en Le Peuple in Brussel, het volkshuis in Willebroek en de zetel van La Prévoyance Sociale in Anderlecht. Maxime Brunfaut, die bij Horta had gestudeerd en stage had gelopen, ontwierp ook de befaamde Germinalwijk in Evere, de terminal van Sabena in Brussel en gebouwen op de luchthaven van Zaventem, het zwembad van Leuven, het treinstation Congres en talrijke metrostations in Brussel, het Paviljoen van Bell-Telephone op Expo '58 ... Samen met Horta ontwierp hij ook het Centraal Station in Brussel dat hij na de dood van Horta afwerkte.

La laborieuse opération de sauvetage du sanatorium de Tombeek

Le sanatorium Joseph Lemaire de Tombeek est un exemple typique d'architecture moderne des années '30. Mais le bâtiment se dégrade depuis 20 ans. La conceptrice de projet néerlandaise Victoria Lofts est intéressée par l'implantation d'un complexe de logements résidentiels à cet endroit. Toutefois, certains conseillers communaux d'Overijse craignent que des appartements chers attirent un public surtout francophone, ce qui risque de compromettre le caractère flamand de Tombeek. Des exigences ont également été imposées en matière de protection des monuments, de gestion de la nature et d'aménagement du territoire. On ne sait pas encore avec certitude si Victoria Lofts pourra et voudra satisfaire ces exigences.

Onverzoenbaarheden

Het sanatorium Joseph Lemaire wordt algemeen beschouwd als een van zijn meesterwerken. Er zijn in Europa maar een paar sanatoria die even belangrijk zijn voor de geschiedenis van het modernisme: het Sanatorium Paimio van Alvar Aalto in Finland, en Zonnestraal van Jan Duiker in Hilversum, twee gebouwen waarop Brunfaut zich duidelijk heeft geïnspireerd. Die beide gebouwen werden recent gerestaureerd en hebben op-

het sanatorium in Tombeek

nieuw een ziekenhuisfunctie gekregen. Daar ligt precies één van de problemen van dergelijke gebouwen: dat hun functionele architectuur zo scherp is afgesteld op hun doel – de genezing van TBC-patiënten – dat het moeilijk wordt als die functie wegvalt. Wanneer ze een nieuwe bestemming krijgen, zijn zoveel aanpassingen nodig, dat niet alleen een aantal historische aspecten, maar zelfs de ziel zelf van het gebouw dreigt verloren te gaan.

De ombouw van sanatorium tot ziekenhuis en later tot verzorgingstehuis verliep nog vrij rimpelloos. Sindsdien zijn er tal van voorstellen en zelfs concrete plannen geweest om het om te bouwen tot kantoren, appartementen, een hotel, om er opnieuw een ziekenhuis onder te brengen, zelfs een asielcentrum ... Maar telkens werden de plannen afgeblazen. Omdat het gebouw niet geschikt was voor de voorgestelde functie zonder ingrijpende aanpassingen, omdat de eisen die vanuit de monumentenzorg of de natuurbescherming werden gesteld niet verzoenbaar bleken met de ambities en de verwachtingen van de projectontwikkelaars, omdat het project financieel niet haalbaar was, omdat een nieuw gebouw van dezelfde grootte veel minder zou kosten dan een restauratie ... Met als gevolg dat het gebouw bleef leegstaan en overgeleverd werd aan de elementen en de vandalen. Waarbij gezegd moet worden dat de Brusselse vastgoedmakelaar en bouwonderneming Herpain, die sinds 1994 eigenaar is van het gebouw, weinig of niets heeft gedaan om die verloedering tegen te gaan. Misschien was dat wel de bedoeling: het complex zo laten verkommeren, dat restauratie uitgesloten is en alleen nog de financieel interessantere optie van nieuwbouw overblijft.

Residentieel wooncomplex

Maar misschien is er opnieuw hoop. In het zog van de Monumentenstrijd lanceerden enkele Brusselse architectuurstudenten vorig jaar een actie *Red het Sanatorium*. Met een website, rondleidingen, voordrachten en ludieke acties hebben ze het dossier opnieuw onder de aandacht gebracht. Eind maart raakte bekend dat de Nederlandse projectontwikkelaar Victoria Lofts zeer geïnteresseerd is en er een residentieel wooncomplex wil vestigen. Victoria Lofts is gespecialiseerd in de reconversie van historische stadspannen en landhuizen tot chique residenties. Ook in België hebben ze al enkele projecten gerealiseerd, zoals de verbouwing van een voormalige chocoladefabriek in Koekelberg en een voormalige tabaksfabriek en een klooster in Jette tot luxe appartementen.

Op de website van Victoria Lofts wordt 'Tombeek Residences' momenteel aangeprezen als de reconversie van een 'geklasseerd vorstelijk Art Deco sanatorium' tot 55 luxe appartementen van 85 tot 350 m². 'Standing like an ocean liner in a sea of green, this magnificent Deco style Sanatorium was conceived by Maxime Brimful (sic) in the mid 30's. With a style more associated with Florida, vaster walkways, ample balconies and terraces as well as stunning window filled halls and expansive view over rolling countryside are a marriage made in heaven for those seeking a remarkable place to live.' Het prijskaartje is natuurlijk navenant: een appartement zou minimaal tussen de 250 en 400.000 euro kosten.

Over de precieze plannen bestaat nog heel wat onduidelijkheid. Maar op een debatavond in Leuven einde mei maakte de archi-

tect van de gemeente Overijse alvast bekend dat de bouwaanvraag is ingediend en besproken is met alle betrokken administraties, dat het openbaar onderzoek is afgerond en dat het dossier met een gunstig advies klaar ligt voor goedkeuring door het gemeentebestuur. Daar wordt de renovatie niet eensluitend op gejuich onthaald. Sommigen vrezen immers dat de dure appartementen vooral een Franstalig publiek zullen lokken, waardoor het Vlaams karakter van Tombeek-Overijse in het gedrang zou komen. Of de projectontwikkelaars willen en kunnen ingaan op alle eisen die gesteld worden vanuit de monumentenzorg, het natuurbeheer, de ruimtelijke ordening en het gemeentebestuur is nog niet duidelijk. Zo zouden de oorspronkelijke plannen om er een zwembad en tennisterreinen aan te leggen, alvast zijn opgeborgen en wordt momenteel een beheersplan opgesteld voor het natuurgebied rond de gebouwen.

Over één ding is iedereen het blijkbaar wél eens: het is vijf voor twaalf, en als ook deze plannen zouden mislukken, dan zou het sanatorium wel eens definitief kunnen verdwijnen. Al blijft het mogelijk dat in extremis opnieuw een oplossing uit Nederland wordt aangereikt. Dertig studenten van de afdeling Architectuur van de universiteit van Delft gaan dit academiejaar immers nadenken over een mogelijke herbestemming van het voormalige sanatorium. □

Info
www.redhetsanatorium.be

Zjef Vanuysel neemt de draad van zijn carrière als *chansonnier* weer op, en reken maar dat ieder publiek zijn succesnummer ‘De Zotte Morgen’ zal willen horen. Dat is een lied om een optreden mee te (her)beginnen, zodat Zjef dan als uitsmijter zijn vaderlandse hymne ‘België’ kan zingen. Dat lied schiet me deze maanden dikwijls te binnen als ik de krant lees – ‘België, België, ’t schoonste land op de wereldbol’. Een echte meezinger, hup, hup, hup, die dan ook nog zijn Franstalige tegenhanger heeft, ‘La belle gigue’ van de Waal André Bialek. Als die zich ook opnieuw zou laten horen, is het groot feest nationale.

TEKST Brigitte Raskin | FOTO Patrick De Spiegelaere

En attendant Diguedon

In het treinstation van La Hulpe, in Wallonië, vraag ik om een *aller retour Gand* en toon ik mijn reductiekaart, alias *carte de réduction familles nombreuses*. Want mijn kaart is in het Frans opgesteld, omdat ik ze in datzelfde station (voor mij het dichtstbijzijnde) heb gekregen. Via La Hulpe reis ik naar Brussel, vandaag tot Brussel-Noord, om er over te stappen naar Gent, op andere dagen tot Brussel-Centraal, als ik in de stad moet zijn, soms tot Brussel-Zuid, de Thalys-haven. ’s Avonds retour, via Brussel terug naar La Hulpe, waar manlief me komt oppikken. Binnen de vijf minuten steken we dan de taalgrens over, naar Overijse, in Vlaanderen, waar we thuishoren.

Ik voel me overigens thuis op het hele beschreven traject, net zo goed in Wallonië en Brussel als in Vlaanderen. In La Hulpe weet ik op welk perron ik moet zijn en waar het bij regen drupt in de voetgangerstunnel. In Brussel Noord heet een tapkast in de gang ‘Aarschot’, de naam van mijn geboortestad die ook aan de aanpalende Aarschotstraat in Schaarbeek werd gegeven. In Brussel Centraal sla ik blindelings de richting in naar de Koninklijke Bibliotheek, het *psk*, de metro of de stad. In Brussel Zuid heb ik met mijn gezinsleden een vast afspraakpunt ‘aan de post’, dat wij zo noemen naar een verdwenen postkantoor waar wij lang geleden op zondag terecht konden.

Eigenlijk ben ik op het beschreven traject thuis zoals ik dat in heel België ben, van-zelfsprekend. Mijn gedrag is navenant, geroutineerd en aangepast. Natuurlijk bestel ik in La Hulpe mijn treinticket in het Frans en praat ik met de kaartjesknipper op de trein Nederlands. En zo nodig verstaan mijn me-

dereizigers en ik elkaar in beide talen (of in het Engels). Het is zonder meer goed, aangenaam en gemakkelijk reizen op de lijn Brussel-Ottignies. Die bedient nota bene ook de stopplaatsen Groenendaal en Hoeilaart, verbindt Brussel, Vlaams en Waals grondgebied, is onmiskenbaar Belgisch.

En met niets van wat Belgisch is op mijn traject, heb ik een probleem, integendeel, wat Belgisch is, amuseert me. Het Waals-Vlaams gemengde publiek, uitgebreid met vele Europeanen en een aantal Congolezen. Het ofwel Franse ofwel Vlaamse accent van de omroepers in de stations en treinen. De tweetalige namen van sommige stations, Boitsfort dat hetzelfde is als Bosvoorde, en Bruxelles Midi als Brussel Zuid. Dat laatste leidt dikwijls tot verwarring onder buitenlanders. ‘Geen nood,’ voeg ik dan toe aan mijn behulpzaam antwoord op hun vragen, ‘ons Brussels monument heet in alle talen Manneken Pis.’

België, België, het is allesbehalve ‘t schoonste land op de wereldbol’. Maar het is wel een biotoop waarop het goed leven is, precies zoals het goed reizen is op mijn vertrouwde treintraject in ‘dat paradijs van ons’, nog een kwalificatie die Zjef Vanuysel het land meegeeft in zijn (welteverstaan ironisch bedoeld) loflied. De Vlaamse zanger gaat licht over de dingen heen, ‘de taalproblemen, de werkloosheid, alles wordt hier opgelost’, lichter dan zijn Waalse collega André Bialek dat doet in ‘La belle gigue’, anders ook een zeepbel van een lied. Het is lang geleden dat we in het Belgisch koninkrijk met zijn allen de gigue hebben gedanst, moppert Bialek, en dat komt ervan, van stramme benen, niet meer weten op welke voet te dansen, eeuwig kibbelen. ‘C’est cause aux vieilles querelles /

Entre Wallons et Flamands’, en die twee zijn dan nog uit te breiden met ‘les bourgeois, les fransquillons’. Om opnieuw de gigue te dansen, moeten ‘les vieilles digues, digues’, de aloude opgeworpen dammen, worden gesloopt. En wie zal dat doen? ‘Diguedon les fera tomber’, Diguedon, don, don, don, een soort Godot.

Maar *en attendant* Diguedon kunnen we de boel toch verder laten draaien? Bijvoorbeeld de treinen op tijd laten vertrekken?

ps En als Diguedon dan ooit de aloude dammen komt slopen, breekt hij gegarandeerd ook de faciliteiten af. □

Wordt Gaasbeek het Mooiste Dorp van Vlaanderen?

In april-mei 2008 wordt *het Mooiste Dorp van Vlaanderen* verkozen. Met dit initiatief willen Toerisme Vlaanderen, VRT, Het Nieuwsblad en Uitgeverij Lannoo, Vlaanderen als vakantiebestemming op een positieve en originele manier in de kijker zetten en de interactie met het publiek stimuleren.

TEKST Paul Geerts | FOTO'S Pascal Vigneron

Gaasbeek is één van de vijftien finalisten uit een shortlist van 50 mooie dorpen. Die werden geselecteerd door een professionele jury aan de hand van volgende selectiecriteria: pittoresk karakter (authentiek dorpsplein, kerk, coherente architectuur...), landelijke omgeving (groene omgeving, mooie vergezichten), historisch aspect (legendes en verhalen, historische figuren, rijk patrimonium, culturele activiteiten), Vlaams, Bourgondisch karakter (eten en drinken, feestelijkheden en evenementen) en toeristisch recreatieve activiteiten (mooie fiets- en wandelroutes, leuke musea...). Blijkbaar telt de rand rond Brussel en vooral dan het Pajottenland heel wat 'mooie dorpen': van de 10 dorpen die in Vlaams-Brabant werden geselecteerd, liggen er 6 in het Pajottenland: Beersel, Gaasbeek, Gooik, Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek, Pepingen en Sint-Anna-Pede.

Vijftien finalisten

Na een eerste publieke stemronde in juli-augustus 2007, waarbij meer dan 50.000 stemmen werden uitgebracht, werden vijftien finalisten geselecteerd. Naast Gaasbeek behoort ook het nabijgelegen Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek tot de finalisten. De andere

finalisten zijn Baarle-Hertog, Bazel, De Haan, Deurle, Gors-Opleeuw, Hakendover, Kanne, Kasterlee, Lissewege, Oud-Rekem, Sint-Amands, Stuivenkenskerke en Watervliet.

Alle finalisten zullen in de komende maanden uitgebreid worden voorgesteld in het tv-programma *Vlaanderen Vakantieland*, op Radio 2 en in een serie in Het Nieuwsblad. In mei 2008 verschijnt ook een boek waarin de 15 dorpen worden voorgesteld. Bovendien is er een website (www.hetmooistedorp.be) met informatie over de geselecteerde dorpen, waar inwoners en bezoekers hun favoriete dorp kunnen aanprijzen. In april-mei 2008 volgt de finale en zal de titel van 'Mooiste Dorp van Vlaanderen' worden toegekend aan het dorp dat de meeste internetstemmen krijgt.

Enthousiaste supporters

Gaasbeek beschikt natuurlijk over heel wat troeven. Laura Van Waeyenberge uit Gaasbeek twijfelt er op de campagnewebsite dan ook niet aan: 'Voor mij staat dit als een paal boven water: Gaasbeek is het mooiste dorp van Vlaanderen. Ik ben er geboren en getogen en na vele omzwervingen rond de wereld, ben ik er weer komen wonen.' Ook voor Erika uit Lennik is 'Gaasbeek zonder twijfel de

mooiste gemeente van Vlaanderen! Lieflijk dorp met toch rijke geschiedenis, authentiek en tegelijk toeristisch ...' Zelfs Paulus vw uit het ook geselecteerde OLV-Lombeek verkiest Gaasbeek: 'Adembenemende landschappen en natuur, prachtige geschiedenis en architectuur, achter elke bocht een nieuw uitzicht, Gaasbeek mag er zijn, en hoort zeker thuis bij de 15 schoonste dorpen zoniet het mooiste!' Dat Luc Vanackere enthousiast is over Gaasbeek, ook al woont hij in OLV-Lombeek, hoeft niet te verwonderen: hij is directeur van het kasteel van Gaasbeek. 'Een droomburcht in een eeuwenoud park; rondom glooiende panoramas; een rijke museumcollectie en dito tuinen ... een kasteel aan de Loire? Nee, Gaasbeek heeft het allemaal!'

Maar ook OLV-Lombeek heeft heel wat supporters. Michel Hemmeryckx is fier op zijn dorp. 'Woorden schieten tekort, voor ons is Lombeek het mooiste dorp, Lombeek kennen is op Lombeek stemmen.' Voor Christine Hemerijckx is 'Loemek gewoon het mooiste dorp van Vlaanderen. Overtuig jezelf. Kom genieten van het zalige landschap met een lekker streekbiertje. Loemek straalt! Volgens een anonieme correspondent is OLV-Lombeek ook 'culinair op en top, van een goed pak frit aan de kerk tot de sterrenmenu's van *De Kroon, De Filosoof* en *De Brabantse Ardennen*, af en toe mossel- of pensenkermis, en cafeetjes voor den dorst!'

Gaasbeek of Lombeek, in feite verdienen ze allebei de titel van *Mooiste Dorp*. Net zoals overigens Beersel, Gooik, Pepingen en Sint-Anna-Pede. □

Info
| www.hetmooistedorp.be

Klimop is geen wurger

De rand behoort tot de dichtst bebouwde gebieden van Vlaanderen, wat niet wegneemt dat hier nog aardig wat dier- en plantensoorten voorkomen. In deze elfdelige natuurreeks laten we per aflevering minstens enkele soorten de revue passeren, waarbij de soortkeuze is afgestemd op het seizoen. Er wordt ook vermeld waar de besproken soorten, mits een dosis geluk, te zien zijn. De natuur is immers geen etalage.

TEKST Herman Dierickx | FOTO'S Vildaphoto

Parende kleine wintervlinders

© Rollin Verlinde

De meeste mensen denken dat vlinders bij ons niet voorkomen in de winter, maar niets is minder waar. Verschillende soorten hebben een strategie ontwikkeld om ons (weliswaar steeds minder bar) winterseizoen moeiteloos te overleven. Zo vliegt bijvoorbeeld de voorjaarsspanner tussen half februari en half april, de perentak doet nog beter met vliegtijden tussen half januari en eind april.

Overleven zonder eten

De meest voorkomende spanner die overal opduikt in de rand, is ongetwijfeld de kleine wintervlinder, want sommige jaren groeien de rupsen zelfs uit tot plagen op vooral zomereik. De volwassen dieren zie je dikwijls al vanaf begin oktober en, afhankelijk van het seizoen, kunnen ze actief blijven tot voorbij de jaarwisseling. De kans dat je op een wijffe loopt is bijzonder klein, want die zijn vleugelloos en kunnen dus absoluut niet vliegen. Ze bevinden zich meestal op boomstammen, wachtend op een mannetje, of ze zijn volop bezig met het leggen van eitjes. Hoe weinig mobiel het wijffe is, zo beweeglijk is het mannetje. Die komen soms in erg grote aantallen af op licht en plakken dan zelfs tegen vensters waarachter lang licht brandt. Met hun zeshoekige millimeter lengte en een tweetal centimeter spanwijdte vallen ze op, ook al is de kleur van hun voorvleugels te omschrijven als grijs vuilwit tot donkerbruin met enkele donkere dwarslijnen, die van de achtervleugels is meestal effen lichtbruin. In deze periode van het jaar is het in Vlaanderen zowat de enige soort die zo algemeen is, al laat ook de grote wintervlinder zich sommige jaren niet onbetuigd. Maar met zijn 25 millimeter is deze laatste meteen een stuk groter en goed te onderscheiden van de kleine broer.

De levenscyclus van de kleine wintervlinder loopt ongeveer als volgt. Rond november-december zet het wijffe de eieren af op allerlei loofbomen en struiken, al geniet zomereik de voorkeur. Die eieren gaan de hele winter mee, want pas in april komen de

rupsen uit die zich dan tegoed doen aan de bladeren van de waardplant. In juni laat de rups zich aan een zelfgesponnen draad op de grond zakken, waarna ze onmiddellijk een cocon maakt om te verpoppen in de strooisellaag. Begin oktober, soms zelfs al begin september vliegt de volwassen mannelijke vlinder uit of zoekt het wijfje een strategische plaats waar een mannetje haar kan vinden. Geen van beide geslachten is in staat om te eten en dat hoeft niet te verbazen, want in de winter valt er toch niet veel te rapen. Daarom zijn de monddelen weinig ontwikkeld zodat ze niet in staat zijn welk voedsel ook op te nemen. De vlinders hebben voldoende reserves om het enkele weken uit te houden, voldoende om voor nageslacht te zorgen. En daar is het hem uiteindelijk om te doen. Kleine wintervlinders vind je overal in de rand, tot zelfs in hartje Brussel.

Opvallend maar geen delicatess

Traditiegetrouw is deze periode van het jaar rijk aan paddenstoelen. Het op naam brengen ervan is geen gemakkelijke klus, want in ons gewest groeien enkele duizenden soorten waarvan er veel op de koop toe goed op elkaar gelijken. Gelukkig zijn er hier en daar wat uitzonderingen zoals de witte kluiwzwam die werkelijk uniek is wat de verschijningsvorm betreft.

Ze is meestal niet hoger dan vijftien centimeter, helemaal wit, met een eigenaardig gevormde hoed, die het midden houdt tussen een zwaaringedeukte cowboyhoed en een in de lengte verfrommeld vrouwenhoofddekseel. Een blik op het internet kan wonderen doen om je iets voor te stellen bij deze omschrijving. De steel is ook al kenmerkend, want die heeft diepe lengtegroeven en -ribbels zoals je ze bij weinig andere soorten ziet. De meest typische standplaats is langs wegen in loofbossen, liefst tussen grazige vegetatie, en de kluiwzwam laat zich vooral zien tussen begin september en eind november. Ze heeft een voorkeur voor bodems met een belangrijke fractie zand erin, maar ook op leemhoudende grond kan ze gedijen, zolang er maar voldoende zand in zit. Als de soort eenmaal op een specifieke groeiplaats voorkomt, is ze meestal vele jaren na elkaar aanwezig. Omdat het een enigszins opvallende paddenstoel is, kun je hem nogal gemakkelijk terugvinden, maar de tijd tussen verschijnen en verdwijnen duurt meestal maar een week.

Bij paddenstoelen heb je enkele grote groepen, als daar zijn: saprofyten (leven op

dood materiaal), parasieten (leven ten koste van een gastorganisme zoals een boom), symbionten (leven in harmonie met een ander organisme) en mycorrhizavormend (erg nauw verbonden met boom- of plantenwortels). De witte kluiwzwam hoort tot de eerste groep, die van de saprofyten dus, en leeft op dode bomen of ander plantenmateriaal.

In principe is de witte kluiwzwam eetbaar, maar omdat ze niet zo smakelijk is, wordt ze weinig geconsumeerd en is ze zeker geen delicatess. Blijkbaar denken slakken daar anders over en vinden die ze wel een lekkernij want je ziet regelmatig aangevreten exemplaren. Het is even zoeken naar de witte kluiwzwam, en je hebt de meeste kans om haar te vinden in de noordelijke regio van de rand, met zijn wat zandige bodems.

Een geliefde schuilplaats en voedselbron

Als de witte kluiwzwam een buitenbeentje is in het zwammenrijk, is de klimop dat zeker in dat van de planten. Welke plant bloeit er nu volop in de herfst en draagt rijpe vruchten in het putje van de winter?

Er zijn nog veel andere redenen waarom klimop zo'n bijzondere soort is en van groot ecologisch belang in onze contreien. Het is immers een van onze weinige altijd groene

Klimop is van groot ecologisch belang in onze contreien

inheemse plantensoorten, waardoor hij een erg geliefde schuil- of nestplaats is voor allerlei ongewervelden-, zoogdier- en vogelsoorten. Naarmate de plant ouder wordt breidt het hechtwortel- en bladsysteem zich dermate uit dat je uiteindelijk een enorm labirint krijgt waar het goed vertoeven is: hier vind je veel schaduw en dus afkoeling in de zomer en windluwe, warme hoekjes in de winter. Geen wonder dat zoveel organismen zich daar ophouden want het is er relatief veilig en er heerst een interessant microklimaat.

Tussen maart en augustus zie je zo goed als alleen maar bladeren aan de plant, waarvan de onderste min of meer cirkelrond zijn, en de bovenste handvormig uitgespreid met vijf grote lobben. In volle schaduw, zoals in dicht bos, komt de soort niet tot bloeien als de takken niet hoog genoeg in de kruin van de bomen geraken. De meeste bloemen vind

Witte kluiwzwam

je echter aan planten die worden gebruikt als bodembedekker in tuinen.

In deze tijd van het jaar kan het nog heel mooi weer zijn en komen vele insecten zoals bijen, hommels en zweefvliegen af op de overvloedige nectar die de bloemen afscheiden, waardoor een goede vruchtontwikkeling gegarandeerd is. Die kleine, blauwige bessen dienen op hun beurt als voedsel voor vogels en zoogdieren die er suikers uithalen om de winter door te komen. Voor de mens zijn de bessen niet eetbaar, dus zijn we gelukkig geen concurrenten voor de soorten die de bessen wel lusten.

Het is bekend dat klimop kan weerstaan aan koude temperaturen, en dat is geen toeval. De bladeren en de vruchten zijn bedekt met een speciale waslaag die bescherming biedt tegen lage temperaturen. Diezelfde bescherming zorgt er trouwens voor dat de plant zo goed als nooit wegtrot, want de regen- of dauwdruppels rollen er gewoon af. Dat is erg belangrijk om te kunnen overleven in ons kil en vochtig klimaat waar vele schimmelsoorten zorgen voor een efficiënte afbraak van organisch materiaal dat niet beschermd is. Zo snap je meteen waarom je zo weinig schimmels aantreft op die klimopplanten, zelfs al staan ze op plaatsen waar de zon zich zo goed als nooit laat zien.

Toch is de soort nogal controversieel omdat zijn groeidrift er wel eens voor zorgt dat dakpannen omhoog worden geduwd of dat hier en daar cement van de muurvoegen afsplintert. Desalniettemin zijn er nogal wat huiseigenaars die best tevreden zijn over de bescherming en isolerende werking die klimop biedt aan hun huis. Door hem op tijd te kortwieken, kun je trouwens beletten dat de pannen van het dak vliegen. Bovendien kun je de soort aanplanten langs de noordkant, een plaats waar weinig andere soorten gedijen en zo tegelijk een kale muur onttrekken aan het zicht.

Het gebeurt dat boomkruinen afbreken onder het gewicht van klimoprانken, maar dat de plant bomen zou wurgen of zou parasiteren is dan weer een fabeltje. □

RESTAURANDT

Een pareltje van eenvoud

Al vijf generaties lang wordt restaurant *In de Oude Pruim* in Beersel uitgebaat door dezelfde familie. Paula Debremaeker is 68 jaar en staat vandaag samen met haar zoon Antoine in de zaak. Tijdens de zomer zit de mooie tuin vol, maar ook in de winter is een bezoek aan het restaurant de moeite waard.

TEKST Veronique Verlinden | FOTO'S Filip Claessens

We stappen het restaurant binnen op een druilerige dinsdagavond begin september. De zaak is zo goed als leeg. Paula geeft eerlijk toe dat de zomer het topseizoen is. Het enige hoogtepunt tijdens de winter is de driedaagse pensenkermis tijdens het eerste weekend van februari. Toegegeven – het restaurant nodigt niet echt uit tot lang en gezellig tafelen; het is er vrij kil en het interieur gaat al enkele generaties mee. Toch ademt het ook een zekere charme met zijn tinnen borden en spreuken aan de wand en grootvaders klok die om het uur van zich laat horen.

Koken voor één klant

Het huis werd 140 jaar geleden eigenhandig gemetseld door Petrus Degrauw, de eerste uitbater van *In de Oude Pruim*. Naast metser en herberguitbater was de overgrootvader ook fruithandelaar. Toen hij op zekere dag zijn kar met pruimen niet aan de man kreeg gebracht, bleef hij toch koppig volhouden. Maar ook de daaropvolgende dagen negeerden de marktbezoekers zijn fruitkraam. En de pruimen, die werden er natuurlijk niet frisser op. Dit ontging ook de Beerselaars niet en Petrus kreeg z'n bijnaam: 'Pie met zijn oude pruimen'. Toen hij in 1871 zijn herberg opende, moest hij niet lang over een naam nadenken.

'Eerst was de zaak alleen een café waar je

een boterham met plattekaas kon krijgen', vertelt Paula. 'Toen probeerde een goeie klant me ertoe aan te zetten om ook warme gerechten op te dienen. Maar ik ben een boerendochter en ik zag dat niet zitten. Hij bleef echter aandringen en eerst kookte ik alleen af en toe voor hem. Langzaam breidde dat uit. Een hele tijd is een groepje van zo'n tien man hier elke zondag komen eten. Dan stond rosbief, ossentong of waterzooi op het menu. Omdat het zo'n succes was, zijn we uiteindelijk voor iedereen gaan koken.' Aanvankelijk stond Paula in de keuken, maar toen haar zoon Antoine erbij kwam, nam hij die plaats in. Paula staat nu in de zaal.

Eten zoals vroeger

We bekijken de kaart. De boterhammen nemen nog altijd een prominente plaats in, en Paula verzekert ons dat dit altijd zo zal blijven om de traditie in ere te houden. Daarnaast is er ook een grote keuze aan omeletten. De grote gerechten vallen op door hun eenvoud. Wij kiezen voor 'Kabeljauw met Hollandse saus' (€ 12,85) en 'Kippenfilet met champignonroomsaus' (€ 15), beiden met kroketjes. Wat we krijgen voorgeschoteld, is een brokje nostalgie: eten zoals je het vroeger op je bord kreeg. Mijn tafelgenote merkt op dat Antoine kookt volgens de regels van de Belgische kookbijbel: het KAV-kookboek. Ik kan haar alleen maar bijvallen. Lang geleden

dat een eenvoudig gerecht zo heeft gesmaakt! Spontaan denken we terug aan onze kindertijd. De enige kanttekening is dat het stukje vis net iets groter mocht zijn.

Het smaakt allemaal naar meer en we fantaseren over typische nagerechten zoals chocomousse of rijstlap met bruine suiker. De dessertkaart is echter verrassend: uitsluitend flensjes of ijscoupes. We kiezen voor een kruising: Flensjes met ijs (€ 6,30). Ook hier zijn we onder de indruk. De flensjes zijn duidelijk net gemaakt en lekker dun. Het zoete ijs smaakt er heerlijk bij.

Feestjes op maat

Paula vertelt ook nog dat je bij hen 'op maat' kunt feesten. 'We hebben een zaaltje dat je kunt huren voor communies of trouwfeesten. Er zijn geen speciale menu's, maar we vragen naar de smaak van de feestvierders: wat lusten ze, wat willen ze zeker niet op hun bord? Op basis van hun budget, maken we dan een menu op.' Waar vind je zo'n service vandaag nog? *In de Oude Pruim* is een klein pareltje. □

Info

In de Oude Pruim, Steenweg op Ukkel 87,
1650 Beersel, 02-331 05 59,
www.indeoudepruim.com
Woensdag en donderdag gesloten

Soroptimist International Beersel

Een ruggensteun voor vrouwen hier en elders

Op 17 november a.s. wordt in Beersel de jongste telg van Soroptimist International, de grootste niet-gouvernementele vrouwenorganisatie ter wereld, boven de doopvont gehouden. De Beerselse club, die behoort tot de grote internationale organisatie, zal zich inzetten voor vrouwen en meisjes overal ter wereld en ook lokale projecten lanceren.

TEKST Tina Deneyer | FOTO Kris Mouchaers

Meer dan twintig kersverse leden zullen deel uitmaken van de nieuwe afdeling van Soroptimist International in Beersel. Net als de 95.000 andere leden die de vrouwenorganisatie wereldwijd telt en die verdeeld zijn over 3000 clubs in 125 landen, zullen ze hun stem laten horen in een groot aantal maatschappelijke kwesties, met bijzondere aandacht voor vrouwen- en kinderrechten. 'We willen onze schouders zetten onder projecten die de zogenaamde 'empowerment' van vrouwen en meisjes beogen en hen weerbaarder maken. Het komt erop neer dat we hen geen vis geven, maar wel leren hoe ze vissen kunnen vangen. Heel veel vrouwen hebben het nog altijd zwaar te verduren. Als je weet dat vrouwen in de wereld amper 1 % van de totale rijkdom bezitten, terwijl ze 2/3 van al het werk verrichten, besef je dat er nog altijd iets grondig scheef zit', zegt Sophie Van den Bosch, voorzitter van Soroptimist International Beersel. 'De voorbije jaren zette de organisatie het 'Project Independence Women Survivors of War' op poten voor de vrouwelijke slachtoffers in oorlogszones waaronder Afghanistan, Bosnië en Rwanda. Maar ook in ons land werkt Soroptimist International aan 'empowerment'-projecten en precies dat

wordt de grote uitdaging voor de Beerselse club. Op het vlak van sociale voorzieningen hinkt de brede regio rond Beersel in tal van opzichten nog achterop. Hier is dus nog veel werk aan de winkel.'

Probleemgezinnen ontlasten

De eerste opdracht van Soroptimist International Beersel wordt de ondersteuning van de vzw Kinderdienst die zich bezighoudt met gezinsondersteunende pleegzorg. De Kinderdienst zorgt ervoor dat kinderen waarvan de ouders om uiteenlopende redenen tijdelijk niet voor hen kunnen zorgen, terecht kunnen bij gastgezinnen. 'De Kinderdienst levert fantastisch werk, maar moet elk jaar opnieuw op zoek naar de broodnodige financiële middelen om probleemgezinnen te kunnen ontlasten', vertelt Sophie Van den Bosch. 'Zeventig procent van de vragen om tijdelijke opvang komt van alleenstaande moeders. Zij zijn een erg kwetsbare groep. Onze Beerselse club wil via financiële steun aan de Kinderdienst die vrouwen helpen en hen even op adem laten komen. Elk van ons is op zoek gegaan naar sponsors en zo hebben we al meer dan 7000 euro kunnen inzamelen voor de Kinderdienst.'

Sophie Van den Bosch

Even op adem komen

'Heel wat van de opvanggezinnen waarop de Kinderdienst een beroep kan doen, komen uit de Vlaamse rand. We zijn altijd op zoek naar extra gastgezinnen, maar ook financieel hebben we het niet makkelijk. Wij zijn voor een deel afhankelijk van giften en sponsoring, en daarom zijn we natuurlijk erg blij met de steun die we van Soroptimist International Beersel krijgen', zegt Wilfried Beirnaert, voorzitter van de vzw Kinderdienst. 'Elk jaar organiseren we een vakantiecamp voor de kinderen uit gezinnen die het tijdelijk moeilijk hebben. Zo kunnen niet alleen de moeders, maar ook de kinderen even op adem komen. Voor die kinderen is dat elk jaar opnieuw een fantastische ervaring. Dankzij de steun van de Beerselse club kunnen we volgend jaar weer op kamp.'

'De Kinderdienst zal hopelijk een van de vele projecten zijn die we met onze Beerselse club kunnen ondersteunen. Naast financiële steun willen we ook projecten uitwerken waarin we onze kennis doorgeven, die vrouwen hier en elders in de wereld weerbaarder kunnen maken. Met deze groep enthousiaste en geëngageerde vrouwen zal dat zeker lukken', besluit Sophie Van den Bosch. □

Soroptimist International in Beersel

A local branch of Soroptimist International was set up in Beersel this month. The world's leading non-governmental organisation for women, this entity seeks to empower women and help them to stand up for their own rights. The Beersel branch is also set to launch projects for the benefit of women and girls in the region. For example, financial support is being offered to vzw Kinderdienst, whose remit is to find temporary foster homes for children from problem families.

Info

Voor meer informatie over Soroptimist International kun je terecht op de website www.soroptimist.be of via e-mail: hhalew@hotmail.com (Soroptimist International Beersel). Voor meer informatie over de vzw Kinderdienst: wilfried.beirnaert@skynet.be.

Kerkhoven zonder ziel

Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van vzw 'de Rand' maakte luchtfotograaf Karel Tomeï zo'n 1500 luchtfoto's van de rand. Daaruit werd een selectie gemaakt voor het fotoboek *Rand in Zicht*. RandKrant presenteert elke maand een van die 1500 foto's, waarbij onze medewerker Paul Geerts details belicht die de camera niet kan vertellen.

TEKST Paul Geerts | FOTO Karel Tomeï

© vzw 'de Rand'

De geschiedenis van onze begraafplaatsen is nog vrij jong. Ze zijn pas ontstaan aan het einde van de 18e en vooral het begin van de 19e eeuw. Vóór die tijd werden de doden begraven in de kerk als ze geld en aanzien hadden, en in de tuin rond de kerk voor wie zich geen plaatsje binnen kon veroorloven.

Taboe rond de dood

Het kerkhof had een sterk symbolische betekenis. Zowel de vestigingsplaats – in het centrum van het dorp, vlak naast de kerk – als de inrichting en de beplanting en de schikking van de graven (bij voorkeur met de voeten en het hoofd uitkijkend op het Oosten), hadden een spirituele betekenis. De dood was niet het definitieve einde, het kerkhof was het

materiële teken van een leven in het hierna-maals.

In een aantal landelijke dorpen bestaan die kerkhoven nog en worden ze soms nog gebruikt, maar de meeste zijn verdwenen en vervangen door parkeerplaatsen. Waardoor vaak het enige groen in het dorpscentrum werd opgeofferd aan koning auto.

In 1784 verbood keizer-koster Jozef II het begraven binnen de kerk en op kerkhoven in dichtbevolkte centra. Daardoor ontstonden de begraafplaatsen aan de rand van de dorpen en steden die geen directe ruimtelijke binding meer hadden met het religieuze centrum. Door die verwijdering uit het centrum, en dus ook letterlijk uit het zicht, kreeg het taboe dat stilaan rond de dood ontstond en dat zich vooral in de 19e eeuw zou doorzetten, ook ruimtelijk vorm.

Oord van pronkzucht

De officiële reden voor het verbod op de kerkhoven was van hygiënische aard, ook politieke motieven, zoals het inperken van de kerkelijke macht, waren zeker niet veraf. De strijd om de secularisatie van de begraafplaatsen was overigens niet typisch Belgisch, maar speelde zich op hetzelfde moment ook af in Frankrijk, Nederland, Engeland, Duitsland, enz. Het eerste kerkhof-nieuwe-generatie was het Parijse Père Lachaise dat in 1804 werd geopend en dat overal in Europa navolging kreeg. Bekende kerkhoven in ons land, zoals dat van Laken of de begraafplaatsen van Evere en Elsene, zijn allemaal in min of meerdere mate geïnspireerd op de 'romantische' stijl van Père Lachaise: een centrale structuur met formele avenues en rotondes waar de avenues samenkomen, vaak afgezoomd met hoge bomen, en een minder formeel netwerk van cirkelvormige of kronkelende paden die vertrekken van de centrale assen. Ze hadden de allures van heuse parken en werden soms door bekende architecten of landschapsarchitecten ontworpen. Van een symbolische plaats die de levenden confronteerde met de dood en verwees naar een leven na de dood, werd de begraafplaats een publiek park waar de dood esthetisch verantwoord werd verdoezeld, een oord ook van pronkzucht voor de rijke burgerij die haar ijdelheid en mercantilisme etaleerde in steeds pompeuzer wordende grafmonumenten.

In de meeste dorpen en kleinere steden ging de verbanning naar de buitenrand niet gepaard met een nieuwe esthetiserende aanpak, maar werd de stijl van de vroegere kerkhoven met rechte paden en met lange rijen grafzerken aan beide kanten van de paden, gewoon overgenomen. Maar dan zonder de symbolische en de vaak, in al zijn eenvoud, poëtische waarde van die oude kerkhoven. Ook het groen is er grotendeels afwezig. Zoals op deze foto van de begraafplaats in Asse.

Begraven in het groen

De laatste jaren worden op tientallen plaatsen in Vlaanderen nieuwe begraafplaatsen aangelegd of bestaande begraafplaatsen uitgebreid en gemoderniseerd. Misschien het meest opmerkelijke daarbij is het totaal gebrek aan traditie, aan een referentiekader waarop men zich kan richten. Alle stromingen, stijlen en modes binnen de landschapsarchitectuur vinden wel ergens hun neerslag in die begraafplaatsen. Als er al één duidelijke trend is, dan is het de hernieuwde aandacht voor de landschappelijke aspecten van de begraafplaats en voor het gebruik van groen. Dat is op zich een gelukkige evolutie. Het doorsnee kerkhof telt inderdaad te veel stenen, te veel grafmonumenten en te weinig bomen en gras. Het gevaar is echter reëel dat men in het andere uiterste vervalt waarbij 'de natuur, het groen overheersend is', zoals ik ergens las. Indien er geen duidelijk ruimtelijk concept aan de basis ligt, geen sterke compositie én geen reflectie over het afscheidsritueel waarvan een kerkhof deel uitmaakt, dan zal het resultaat uiteindelijk even banaal en even weinig bevredigend zijn als het vroegere stenen kerkhof. □

Win een boek!

Stuur ons vóór 15 november een e-mail (randkrant@derand.be) of kaartje (RandKrant, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik) en maak kans op een exemplaar van het boek *Rand in Zicht*. We geven er opnieuw vijf weg!

Schoonmaaksters leren praten met rusthuisbewoners

In het rusthuis Heilig Hart in Grimbergen pakken ze problemen op een inventieve manier aan. Directeur Kris Vandeneede stelde vast dat zich geregeld erg geschikt schoonmaakpersoneel aanmeldde, dat echter geen of onvoldoende Nederlands kende. 'En in een Nederlandstalig rusthuis is dat natuurlijk een vereiste. Daarom heb ik vier van deze dames aangeboden om hier ter plaatse onze taal te leren, op de werkplek.' Ondertussen spreken ze al een aardig mondje Nederlands. Makkelijk om hun werk goed te doen en al eens een praatje te maken met de bewoners. RandKrant sprak met drie van hen: Antoinette Mazzeo, Ana Merilo en Fina Raia.

TEKST Ines Minten | FOTO Filip Claessens

In het voorjaar kregen de vier dames 40 uur les. Een cursus op maat, uitgestippeld door de VDAB, die zich vooral richtte op mondelinge kennis. Alledaags taalgebruik en een woordenschat die handig is voor hun werk kwam eerst. Ana: 'Ik heb ook speciaal geoefend op de lidwoorden. In mijn moedertaal, het Engels, is elk substantief *the*, maar in het Nederlands heb je *het-* en *de-*woorden. Ondertussen weet ik dus wel dat ik niet *de raam* moet zeggen', lacht ze.

Uitspraak niet makkelijk

Ana is blij dat de nadruk in de lessen op praten lag. 'De uitspraak van het Nederlands is niet makkelijk, maar wel heel belangrijk', legt ze uit. 'Je moet duidelijk *deur* of *keuken* zeggen. Als je die woorden uitspreekt als *kuken* of *duur*, begrijpen de mensen je niet.' Ana komt uit de Filipijnen en woont sinds 1994 in België. Ze is met een Vlaming getrouwd en heeft een dochter van 11. 'Sinds ik de lessen gevolgd heb, spreekt mijn dochter bijna altijd Nederlands tegen me. Zo moedigt ze me aan om te oefenen. Toen ik hier pas woonde, sprak ik geen woord in jullie taal. Ik trok me uit de slag in het Engels, wat veel mensen hier ook begrijpen, maar het is toch gemakkelijker nu ik Nederlands ken.' Ana woont graag in Grimbergen, vertelt ze. Alleen haar familie mist ze.

Fina woont vijf jaar in ons land. In 2002 verhuisde ze met haar moeder en zusje van Sicilië naar hier. Nu is ze getrouwd en woont ze in Vilvoorde. Over het Belgische weer is ze niet te spreken, maar verder valt alles best mee. 'Ik wil de taal wel nog beter onder de

knie krijgen want hoe beter je de taal spreekt, hoe gemakkelijker het is op het werk, om boodschappen te doen en om met de mensen te spreken.'

Iedereen tevreden

Ook Antoinette is afkomstig uit Italië, meer bepaald uit Napels. Ze woont 19 jaar in Grimbergen. 'Toen ik naar hier verhuisde, sprak ik uitsluitend Italiaans. Ik kende alleen mijn man en schoonouders en omdat ik in het begin niet werkte, leerde ik ook niet zo vlot andere mensen kennen.' Op straat, in winkels en bij officiële instanties ben je verloren als je de taal niet kent, ondervond Antoinette. 'Als iemand me vroeg hoe laat het was, kon ik geen antwoord geven. Na een jaar vond ik dan ook dat ik meer onder de mensen moest komen en Nederlands en Frans moest leren.' Antoinette schreef zich in voor een cursus Nederlands, maar moest afhaken toen ze

zwanger werd. Ze leerde zich een beetje behelpen in beide landstalen, maar was toch blij toen haar werkgever met de cursus Nederlands op de proppen kwam. 'We hebben veel woordenschat geleerd die op het werk van pas komt. We kunnen ook al eens een woordje zeggen tegen de bewoners. Niet dat we veel tijd hebben voor babbeltjes, want we moeten natuurlijk zien dat de kamers schoon raken. Maar we kunnen toch goeiedag zeggen en de mensen vragen hoe het met ze gaat als we bij hen aankloppen. Ook zij waren dus heel tevreden toen we met de cursus van start gingen.' Fina besluit: 's Morgens krijgen we onze opdrachten. Daarvoor moeten we natuurlijk Nederlands kennen, anders weten we niet wat we precies moeten doen. En dat gaat allemaal heel vlot sinds de cursus.' Ze raadt elke werkgever aan om zijn anderstalige werknemers lessen Nederlands op de werkvloer te laten volgen. □

Antoinette, Ana und Fina lernten Niederländisch am Arbeitsplatz

Direktor Kris Vandeneede des Pflegeheims Heilig Hart in Grimbergen entwickelte zusammen mit dem flämischen Arbeitsamt VDAB für das anderssprachige Putzpersonal einen maßgeschneiderten Niederländischkurs. Inzwischen sprechen Antoinette Mazzeo, Ana Merilo und Fina Raia schon ziemlich gut Niederländisch. Sie lernten am Arbeitsplatz den Wortschatz, den man bei der Ausübung des Jobs und im Alltag braucht. 'Je besser man die Sprache spricht, um so einfacher ist es am Arbeitsplatz, wenn man Einkäufe macht und sich mit den Menschen unterhält', sagt Fina. 'Wenn wir bei den Pflegeheimbewohnern an die Tür klopfen, können wir mit ihnen auch schon etwas plaudern. Auch sie sind froh, dass wir an diesem Kurs teilgenommen haben.'